

TSPAKB Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği**Birliğimiz AB Toplantılarında**

Birliğimiz, Brüksel'de gerçekleştirilecek olan Türkiye Platformu toplantısına katılacak. Sayın Başbakanımız ve Avrupa Birliği kurumlarının üst düzey yetkililerinin onurlandıracakları toplantı 10 Aralık 2004 tarihinde yapılacaktır. Birliğimiz, toplantıya katılımları için yurtdışındaki muadili 32 banka ve aracı kuruluş birliklerini davet etmiş bulunmaktadır.

Birliğimiz ayrıca, Avrupa Parlamentosu Başkanı Josep Borrell'in konuşmacı olarak katıldığı "Kritik Karar Eşiğinde Türkiye-AB İlişkileri" konulu konferansta da temsil edildi. Konferans, 4 Aralık 2004 tarihinde İktisadi Kalkınma Vakfı ile Türkiye Odalar ve Borsalar Birliği'nce ortaklaşa düzenlendi.

Yeni Çalışma Grupları

Sermaye piyasası ve aracılık faaliyetlerinin gelişmesini sağlamak üzere çalışmalar yapmak amacıyla Birliğimiz koordinasyonunda üç yeni Çalışma Grubu oluşturulmuştur.

Avrupa Birliği ve Sermaye Piyasamız Çalışma Grubu, ülkemizin

AB üyeliği hedefi doğrultusunda sermaye piyasamızda yaşanabilecek değişikliklere yönelik yapılacak çalışmalar ile alınması gereken önlemleri belirlemek üzere çalışmalarını sürdürecektir.

Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Çalışma Grubu, sermaye piyasamızın hukuki altyapısının global gelişmelere uyumlu bir şekilde yeniden şekil-

lendirilmesi amacıyla çalışmalarda bulunacaktır.

Sermaye Piyasası Teşvikleri (Vergi ve Diğer) Çalışma Grubu, mevcut sistemdeki aracılık maliyetlerinin incelenmesi ve piyasa-

mızın arz ve talep yönünün geliştirilmesi için dünya uygulamalarına paralel olarak yapılması gereken değişiklikleri ele alacaktır.

Üyelerimizin geniş katılım gösterdiği bu çalışma grupları, karşılıklı fikir ve görüş alışverişi çerçevesinde gerçekleştireceği toplantılar sonucunda raporlarını hazırlayacaktır. Çalışma grupları tüm üyelerimizin katılımına açıktır.

2004/06 Dönemi Verileri

Aracı kurumlarımızın 2004 yılının ilk 6 ayına ait mali ve faaliyet verilerini konsolide ettik. Yılın ilk 6 ayında faaliyet verilerinde görülen iyileşme mali tablolara aynı oranda yansımamış durumda.

Hisse senedi işlem hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre %89 artmıştır. İşlem hacminde yabancı yatırımcıların payı da yükselmiştir. Ancak, bu olumlu gelişmeler istihdam rakamlarına yansımamış,

sektörde çalışan sayısındaki düşüş sürmüştür.

Aracı kurumların mali tablolarını, hazırlamakla yükümlü oldukları esaslar doğrultusunda dört ayrı grup halinde konsolide ettik. İkinci çeyrekte alım-satım zararları dikkat çekiyor.

Faaliyet verileri raporumuzu **Sayfa 5**'te, mali verilerle ilgili raporumuzu **Sayfa 10**'da bulabilirsiniz.

Sunuş

Değerli **gündem** okurları,

2004 yılının bu son sayısında geçtiğimiz dönemin kısa bir değerlendirilmesini sizlere sunmak istiyorum.

Hepimizin yakından izlediği gibi, 2004 yılı ülkemizde hem Avrupa Birliği hem de ekonomi cepheğinde önemli gelişmelerin yaşandığı bir yıl oldu. Uygulanmakta olan ekonomik programın etkisiyle, makroekonomik gelişmeler ümit verici. Enflasyonda yakalanan başarı kesinlikle göz ardı edilmemeli. Piyasalarımızda zaman zaman çeşitli dalgalanmalar görülse de, makroekonomik gelişmelerin önümüzdeki dönemde sermaye piyasamız için çok önemli fırsatlar yaratacağına inanıyoruz.

Bu inançla, bu yılın başlarında Birlik olarak ekonomik istikrarın sermaye piyasamıza sağlayabileceği katkıları ortaya koymaya çalıştık. Makroekonomik İstikrar Programlarının Sermaye Piyasasına Etkileri adlı raporumuzda ülkemize benzer süreçten geçmiş yurtdışı örnekleri inceleyip

sermaye piyasalarında ne tür gelişmeler yaşandığını inceledik. Ardından, aynı konuda bir de panel düzenleyip, geniş bir katılımcı kesimiyle orta ve uzun vadede ne tür gelişmelerle karşı karşıya kalabileceğimizi değerlendirmeye çalıştık.

Değerli okurlar,

6 Ekim'den itibaren ülkemiz ve sermaye piyasamız yeni bir sürece girmiş bulunuyor. Avrupa Komisyonunun tavsiye kararı, AB tam üyeliği için müzakerelere başlanması konusunda ülkemiz açısından çok önemli bir adım oldu. 17 Aralık'ta müzakere tarihinin alınması ile birlikte yıllardır beklenen hedefe ulaşacağımızı düşünüyoruz.

Avrupa Birliği üyeliğimizin sermaye piyasamızda bazı değişiklikler yaratması kaçınılmaz. Bu değişikliklerin olumlu yönde olması için Birliğimiz üzerine düşen görevleri yerine getirmeye çalışıyor. Bu amaçla hazırladığımız AB Yolunda Türkiye Sermaye Piyasası raporumuzun ilgili tüm kesimlere çok yararlı bir kaynakça oluşturacağını düşünüyoruz.

Sermaye piyasalarımızın geleceğini şekillendirmeye yönelik bu çalışmalarımızda elbette yalnız değiliz. Her aşamada siz değerli üyelerimizin katılımını ve desteğini görmek bizleri daha da heyecanlandırıyor. Bu vesileyle, Birliğimiz bünyesinde kurduğumuz yeni çalışma gruplarımızdan

da bahsetmek istiyorum.

Yönetim Kurulumuz sektörümüzün öncelikli sorunlarının ele alınması amacıyla üç yeni çalışma grubu oluşturdu. Bunlar, "Avrupa Birliği ve Sermaye Piyasamız Çalışma Grubu", "Yeni Sermaye Piyasası Kanunu Çalışma Grubu" ve "Sermaye Piyasası Teşvikleri (Vergi Ve Diğer) Çalışma Grubu"dur.

Her biri yaklaşık 30 kişilik katılımcıyla oluşturulan çalışma gruplarına katılım tüm üyelerimize açıktır. Dilediğiniz aşamada çalışmalara katkıda bulunmanız mümkündür. Çalışma gruplarının karşılıklı fikir ve görüş alışverişi çerçevesinde gerçekleştirecekleri toplantılar ardından hazırlanacak olan raporlar sonuçta sizlerle paylaşılacak ve ilgili karar mercilerine iletilecektir.

Birliğimizin yönetim ve denetim kurulları ile çalışanları adına, **gündem** okurları ve sektör mensuplarımızın yeni yıllarını en iyi dileklerle kutlar, 2005 yılında mutluluklar dilerim.

Saygılarımla,

Müslüm DEMİRBİLEK
BAŞKAN

Birlik'ten Haberler...

V. Olağanüstü Genel Kurulumuz Yapıldı

V. Olağanüstü Genel Kurulumuz 1 Aralık 2004 tarihinde Birlik Merkezinde yapıldı. Birliğimizin 2.66 trilyon TL olarak belirlenen 2005 yılı bütçesi görüşülerek karara bağlandı. Buna göre 2005 yılı aidatları üye başına 3 milyar TL olarak öngörüldü. Gider payları ise genel kurulda kabul edilen esaslar çerçevesinde yönetim kurulu tarafından belirlenecektir.

Birliğimiz Yönetim ve Denetleme Kurulu Üyeliklerinde Görev Değişikliği

Birliğimiz Yönetim Kurulu'nda Censa Menkul Değerler A.Ş.

temsilcisi olarak görev yapmakta olan Sn. Selim ÜNVER'in 2 Kasım 2004 tarihinde istifa etmesi nedeniyle boşalan Yönetim Kurulu üyeliğine, Birliğimizin 29 Nisan 2004 tarihli 3. Olağan Genel Kurulu'nda seçilen adaylar dışında en çok oyu alan Denizbank A.Ş. temsilcisi Sn. Bora BÖCÜ-GÖZ atanmıştır.

Birlik Denetleme Kurulu'nda Ak Yatırım Menkul Değerler A.Ş. temsilcisi olarak görev yapmakta olan Sn. F. Türkay OKTAY, temsilcisi olduğu kurumdaki görevinden ayrılması nedeniyle Birlik Denetleme Kurulu üyeliğinden de ayrılmıştır. Boşalan Denetleme Kurulu üyeliğine, Birlik Statüsü hükümleri çerçevesinde, T.C. Ziraat Bankası A.Ş. temsilcisi Sn. Cem ÖZŞEN atanmıştır.

Birliğimiz Yönetim Kurulu'nun 25 Ekim 2004 tarihinde yapılan ve

Sermaye Piyasası Kurulu üyeliğine atanacak Birliğimiz adaylarının belirlendiği son Yönetim Kurulu toplantısı da dahil, tüm kararlara olumlu oylarıyla katılan ve Yönetim Kurulu'nun kararlarının oybirliğiyle alınmasına emeği geçen Sayın Selim ÜNVER'e ve Denetleme Kurulu üyesi olarak toplantıların hemen tümüne katılarak alınan kararlara olumlu katkılarda bulunan Sayın F. Türkay OKTAY'a teşekkür ederiz.

YTL'ye Geçiş Testleri Başarıyla Gerçekleşti

26, 27 ve 28 Kasım 2004 tarihlerinde İMKB koordinatörlüğünde, hisse senetleri, tahvil ve bono piyasalarını kapsayan YTL'ye geçiş testleri yapılmıştır. Tüm ilgili kurum ve kuruluşlarca katılımın sağlandığı testlerin sonuçları üyelerimizce Birliğimize iletilmiş olup, YTL uyumu ile ilgili günlük iş akışını aksatacak bir problem bulunmadığı belirtilmiştir.

Lisanslama Sınavlarına Hazırlık Eğitimleri

8-9 Ocak 2005 tarihlerinde düzenlenecek Sermaye Piyasası Faaliyetleri Lisanslama Sınavlarına yönelik eğitimlerimiz devam etmektedir.

Kasım ayında Temel Düzey Lisanslama Sınavının 5 modülüne, İleri Düzey Lisanslama Sına-

Aralık 2004 Dönemi Lisanslama Eğitim Programı

Eğitim Tarihi	Eğitim Adı	Lisans Türü	Süre
11-12 Aralık	Genel Ekonomi ve Mali Sistem	İleri Düzey	2 gün
13-14 Aralık	Ticaret, Borçlar Hukuku ve İlgili Mevzuat	İleri Düzey	1½ gün
18-19 Aralık	Genel Ekonomi	Temel Düzey	2 gün
18-19-25-26 Aralık	Finansal Yönetim	İleri Düzey	4 gün
21 Aralık	İlgili Vergi Mevzuatı	İleri Düzey	1 gün
24-25 Aralık	Vadeli İşlem ve Opsiyon Piyasalarının İşleyişi, Türev Araçlar	Türev Düzey	2 gün
26 Aralık	Türev Araçlarla Arbitraj ve Korunma	Türev Düzey	1 gün
27 Aralık	İlgili Vergi Mevzuatı	Temel Düzey	1 gün

123 kişi değerlendirme uzmanlığı olmak üzere toplam 8.602 kişi lisans belgesi almaya hak kazanmıştır.

Muafiyete sahip olanlardan temel düzeyde 21, ileri düzeyde 107, türev araçlarda 107 ve değerlendirme uzmanlığında 107 olmak üzere toplam 342 başvuru yapılmıştır.

vının 3 modülüne yönelik eğitimler düzenlenmiştir.

Sermaye Piyasası Faaliyetleri Lisanslama Sınavlarına referans kaynak durumundaki eğitim kılavuzlarının YTL'ye uyumlu hale getirilme ve güncelleme çalışmaları tamamlanmıştır.

Eğitimlerle ilgili tüm duyurulara, internet sitemizde "Genel Mektup ve Genelgeler" bölümünden erişilebilir. Başvurular eğitim başlangıç tarihinden 3 gün öncesine kadar devam etmekte olup, Aralık ayı programı tabloda yer almaktadır.

VOB Eğitimleri

1-8 Kasım 2004 tarihlerinde VII. dönem VOB Üye Temsilcisi eğitim programı tamamlanmış olup, 2-9 Aralık 2004 tarihinde VIII. dönem VOB Üye Temsilcisi ve 10 Aralık 2004 tarihinde V. Dönem VOB Uygulama eğitimleri

düzenlenecektir.

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Üye Temsilcisi belgesinin alınabilmesi için tamamlanması gereken evraklar konusunda 261 Nolu Genel Mektup ile üyelerimize bilgi verilmiştir.

Mesleki Gelişim Eğitimleri

20-21 Aralık 2004 tarihlerinde düzenlenecek olan Finansal Analiz eğitim programlarına başvurular devam etmektedir. Eğitim programına ve içeriğine www.tspakb.org.tr internet adresinden ulaşabilmektedir.

Lisans Başvurularında Son Durum

2002 yılının Eylül ayından beri düzenlenen 7 sınavda oluşan başarı durumuna göre; 5.406 kişi temel düzey, 2.166 kişi ileri düzey, 371 kişi türev araçlar, 536 kişi takas ve operasyon,

Birliğimize, Sicil Tutma Sisteminin devreye girdiği 2003 yılının Şubat ayından bu yana ulaşan 2.441 lisans başvurusundan 1.391'inin onay işlemleri tamamlanmıştır.

Rakamlarla Borsa Dışı İşlemler

1-30 Kasım 2004 döneminde Borsa Dışı İşlemler Pazarında 11 hisse senedinin birinde işlem gerçekleşmiş ve işlem hacmi 66 milyon TL olmuştur. Borsa dışı işlemlerin başladığı 19 Ağustos 2002 tarihinden 30 Kasım 2004 tarihine kadar gerçekleşen toplam işlem tutarı ise 270.5 milyar TL olmuştur.

Borsa Dışı İşlemler sistemine 1-30 Kasım 2004 döneminde girilen 435 emir ile birlikte toplam emir sayısı 70.406'ya ulaşmıştır. En çok emir girilen 3 hissedeki emir sayısı toplam emirlerin %59'una karşılık gelmekte olup, bu hisseler EGS Holding (166), Medya Holding (59) ve Sabah Yayıncılık'tır (44).

Vadeli İşlem ve Opsiyon Borsası Eğitimleri

Eğitim Adı	Düzenlenen Katılımcı	
	Eğitim Sayısı	Sayısı
VOB Takas Uzmanları	2	69
VOB İleri Düzey	1	21
VOB Yönetici	1	16
VOB Üye Temsilcisi	7	138
VOB Muhasebe Uzmanları	3	78
VOB Uygulama Eğitimi	4	75

1-30 Kasım 2004 Tarihleri Arasında Borsa Dışı İşlemler

	En Düşük	En Yüksek	Ortalama	Toplam	Hacim
	Fiyat	Fiyat	Fiyat	Lot (mn. TL)	
SIFAS	1,000	1,000	1,000	66	66

Kaynak: TSPAKB

Aracı Kurumların 2004/06 Dönemi Mali ve Faaliyet Verileri

Bu ayki raporumuzda 108 aracı kurumun 2004/06 dönemi konsolide faaliyet ve finansal verilerini ele almaktayız. Bu verilerin detayları www.tspakb.org.tr adresli sitemizde "Veri Bankası" bölümünde yer almaktadır.

Aracı Kurumların 2004/06 Dönemi Faaliyet Verileri

Hisse Senetleri Piyasası Faaliyetleri

2004 yılının ilk yarısında, aracı kurumların İMKB birincil piyasa, ikincil piyasa, özel emirler ve toptan satışlar pazarındaki toplam hisse senedi işlem hacmi 210 katrilyon TL (146 milyar \$) ile 2003 yılının aynı dönemine göre %89 oranında artmıştır.

2004 yılında düşen enflasyon ve faiz oranları, yatırımcıların hisse senedi piyasasına yönelmesini sağlamış ve işlem hacmi bir önceki yılın aynı dönemine göre dolar bazında 2 kat artmıştır.

İlk altı aylık rakamlarda aracı kurumların işlem hacminin müşteri bazındaki dağılımı incelendiğinde, yurtiçi yatırımcıların payının azaldığı, yurtdışı yatırımcıların payının ise arttığı görülmektedir. Yurtiçi yatırımcıların payı %88, yurtdışı yatırımcıların payı ise %12 seviyelerindedir.

Yurtiçi yatırımcılarda, bir önceki yıla göre sadece kurumlara

rın payı artmış, kurumsal yatırımcıların payı hemen hemen aynı seviyede kalmış ancak bireysel yatırımcıların payı azalmıştır.

Yurtdışı yatırımcılar bünyesinde ise bireysel yatırımcıların payı aynı seviyede kalmış diğer kategorilerin payı ise artmıştır. Yurtdışı yatırımcıların 2003/06 döneminde %6,9 olan payı 2004/06 döneminde %12,3'e yükselmiştir. Söz konusu dönemde, yabancı yatırımcıların işlem hacmi yaklaşık olarak 3,5 kat artmıştır. En yüksek artış, payını %2,5'ten %6,1'e çıkaran yurtdışı kurumlarda gerçekleşmiştir.

Departman bazında işlem hacmi dağılımı incelendiğinde, müşteri bazındaki dağılıma paralel şekilde yurtdışı müşterilerin payının arttığı, buna karşın yurtiçi pazarlama, şubeler, irtibat bürosu, yatırım fonları ve kurum portföyü işlem hacminin azaldığı gözlenmektedir.

Aracı Kurumların İşlem Hacmi

	2003/06	2004/06	% Değişim
Katrilyon TL	107.6	202.9	89%
Milyar \$	66.9	146.1	118%

Kaynak: İMKB

Müşteri Bazında Hisse Senedi

İşlem Hacmi	2003/06	2004/06
Yurtiçi Yatırımcı	93.1%	87.7%
Bireysel	78.7%	71.5%
Kurumlar	9.2%	11.2%
Kurumsal Yatırımcılar	5.1%	5.0%
Yurtdışı Yatırımcı	6.9%	12.3%
Bireysel	0.4%	0.4%
Kurumlar	2.5%	6.1%
Kurumsal Yatırımcılar	3.9%	5.9%
TOPLAM	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Departman Bazında Hisse Senedi

İşlem Hacmi	2003/06	2004/06
Yurtiçi Pazarlama	31.4%	28.0%
Şubeler	23.3%	19.9%
Acenteler	21.0%	22.8%
İrtibat Bürosu	2.7%	2.5%
İnternet	2.9%	4.5%
Çağrı Merkezi	0.7%	1.0%
Yatırım Fonları	2.9%	2.6%
Portföy Yönetimi	0.3%	1.0%
Kurum Portföyü	8.0%	5.6%
Yurtdışı Müşteriler	6.9%	12.0%
TOPLAM	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Kurumsal Finansman Faaliyetleri (Proje Sayıları)					
	2003/06		2004/06		
	Tamam- lanan	Toplam Sözleşme	Tamam- lanan	Süresi Dolan	Fesih Edilen
Halka Arz	2	34	7	12	1
SAB-Alış	1	25	5	8	0
SAB-Satış	3	71	2	19	1
Finansal Ortaklık	2	16	1	2	0
Özelleştirme-Alış	2	7	1	0	0
Özelleştirme-Satış	5	6	3	0	0
Sermaye Artırımı	39	67	35	0	0
Temettü Dağıtım	33	32	15	0	0
Diğer Danışmanlık	11	78	62	0	0
TOPLAM	98	336	131	41	2

Kaynak: TSPAKB

Aracı kurumların merkez dışı örgütlerinden (şube, acente, irtibat bürosu) ve alternatif dağıtım kanallarından (internet, çağrı merkezi) yapılan işlemlerin toplam işlem hacmindeki payı her iki dönemde de %51 olarak gerçekleşmiştir. İnternet işlemlerinin payındaki artış dikkat çekmektedir.

Aracı kurum merkezlerinde, yurtiçi pazarlama bölümlerinden yapılan işlemlerin payı %31'den %28'e gerilemiştir. Portföy yönetimi işlem hacmi payı ise %0,3'ten, %1'e yükselmiştir.

Aracı kurumların kendi hesaplarına yaptıkları işlemleri gösteren kurum portföyü işlemlerinin payı ise bir önceki yıla göre %8'den %5,6'ya gerilemiştir.

Yatırım Bankacılığı Faaliyetleri

Aracı kurumların yatırım bankacılığı faaliyetleri kapsamında, 2004 yılının ilk yarısında ellerinde toplam 336 sözleşme bulunmaktadır. Bunlardan 41'i süresi dolmak suretiyle iptal olurken, 131'i tamamlanmıştır. 2 sözleşme ise feshedilmiştir. Kalan 162

proje ise bir sonraki döneme devir olmuştur. Tamamlanan projelerin 50 tanesi sermaye artırım ve temettü dağıtım işlemlerine aracılık sözleşmeleridir.

2003/06 döneminde toplam 98 proje tamamlanırken, bu sayı 2004/06 döneminde 131'e yükselmiştir. %34 oranındaki bu artış, büyük ölçüde diğer danışmanlık hizmetlerinden kaynaklanmaktadır.

Diğer danışmanlık hizmetlerinde tamamlanan proje sayısı geçen senenin ilk altı ayında 11 iken 2004'ün ilk altı ayında 62'ye çıkmıştır. Fakat bu 62 projenin 48 tanesi, dolaşımda olmayan bazı hisse senetlerinin Takasbank'a teslim edilip dolaşıma alınmasını sağlama amaçlı işlemidir. Bu işlemler çıkarılırsa Diğer Danışmanlık başlığı altında tamamlanan proje sayısı 14'e inmektedir.

Sermaye artırımlarında tamamlanan proje sayısı hemen hemen aynı seviyede kalırken, temettü dağıtımlarında bu sayı geçen yılın aynı dönemine göre yarıya inmiştir. Bu durum, temettü dağıtan şirket sayısının azalmasını

dan kaynaklanmaktadır.

2003 yılının ikinci yarısında endeksin yükselişine rağmen halka arz piyasasında beklenen canlanma gerçekleşmemiş, projelerin önemli bölümü 2004 yılına devredilmişti. Ancak 2004 yılının ilk yarısında halka arz piyasasında büyük ölçüde bir canlanma yaşanmış ve 7 halka arz gerçekleşmiştir.

Aracı kurumlar, yılın ilk yarısında toplam 34 halka arz sözleşmesine sahipken, bu sözleşmelerin 12 tanesinin süresi dolmuş ve 1 tanesi de feshedilmiştir.

2004/06 döneminde, aracı kurumlar 6 adet özelleştirme projesinde satış tarafında ÖİB'ye danışmanlık hizmeti vermiş, bunlardan 3 tanesi tamamlanmıştır. Alım tarafında ise 7 projede danışmanlık hizmeti verilmiş ve bir tanesi tamamlanmıştır. Buradaki tamamlanma ifadesi, aracı kurumun özelleştirme kapsamındaki şirketler hakkında değerlendirme ve danışmanlık raporlarını hazırlayıp ilgili tarafa sunmasını ifade etmektedir. Özelleştirmelerin fiilen gerçekleştiği anlamına gelmemektedir.

Şirket satın alma/birleşme (tabloda SAB) tarafında ise, satış tarafında 2, alış tarafında ise 5 proje tamamlanmış olmakla beraber, üzerinde çalışılan 61 proje devam etmektedir. Tamamlanan projelerin bir kısmında alış ve satış tarafındaki kurumlar yurtdışında yerleşiktir.

Portföy Yönetimi Faaliyetleri
2004 yılının ilk altı ayı itibarıyla aracı kurumlarda portföy yöneti-

Portföy Yönetimi	2003/06	2004/06	% Değ.
Portföy Yönetimindeki Yatırımcı Sayısı	767	947	23.5%
Bireysel Yatırımcı	658	808	22.8%
A Tipi Yatırım Fonu	50	49	-2.0%
B Tipi Yatırım Fonu	46	54	17.4%
Diğer Kurumsal Yatırımcı	6	15	150.0%
Diğer Kurum	7	21	200.0%
Yönetilen Portföy Büyüklüğü (trn. TL)	2,042	3,889	90.4%
Bireysel Yatırımcı	69	119	73.1%
A Tipi Yatırım Fonu	101	188	86.5%
B Tipi Yatırım Fonu	1,825	3,418	87.3%
Diğer Kurumsal Yatırımcı	21	97	356.7%
Diğer Kurum	26	66	153.8%

Kaynak: TSPAKB

Portföy Yönetim Şirketleri	2003/06	2004/06	% Değ.
Portföy Yönetimindeki Yatırımcı Sayısı	1,855	2,279	22.9%
Bireysel	1,644	1,962	19.3%
Kurumsal-Tüzel	211	317	50.2%
Yönetilen Portföy Büyüklüğü (trn. TL)	11,903	20,529	72.5%
Bireysel	203	210	3.2%
Kurumsal-Tüzel	11,699	20,319	73.7%

Kaynak: SPK

Kredili İşlemler	2003/06	2004/06	% Değ.
Kredi Sözleşmeli Müşteri Sayısı	33,243	37,383	12.5%
Kredi Kullanan Müşteri Sayısı	7,928	8,213	3.6%
Kredi Hacmi (milyar TL)	115,488	160,121	38.6%
Kişi Başına Kredi Hacmi (milyar TL)	14.6	19.5	33.8%

Kaynak: TSPAKB

minde 947 bireysel ve kurumsal yatırımcının toplam 3,9 katrilyon TL'lik (2,6 milyar \$) portföyü bulunmaktadır. Rakamları değerlendirirken, herhangi bir bireysel yatırımcının birden fazla aracı kurumda hesabı bulunabileceği göz önüne alınmalıdır.

Aracı kurumların yönettiği A tipi yatırım fonu sayısı geçen yılın aynı dönemine kıyasla 1 adetlik azalma ile 49'a düşmüştür. Buna rağmen bu fonların toplam portföy büyüklükleri %87 oranında artmıştır. Aracı kurumların yönettiği B tipi fonların sayısı da 46'dan 54'e yükselmiş, portföy büyüklüğü ise %87 oranında artmıştır.

Bireysel yatırımcılar tarafında, yatırımcı sayısı %23 oranında artarken, portföy büyüklüğü %73 oranında artmıştır. Kişi başı bireysel portföy büyüklüğü de 105 milyar TL'den 148 milyar TL'ye yükselerek %41 oranında artış kaydetmiştir. Sonuçta, aracı kurumların portföy yönetimi hizmeti sundukları toplam yatırımcı sayısı ile beraber kişi başı portföy büyüklüğü de arttığından toplam yönetilen portföy büyüklüğü %90 oranında hızlı bir artış göstermiştir.

SPK verilerine göre portföy yönetim şirketlerindeki bireysel müşteri sayısı 2004/06 dö-

neminde bir önceki yılın aynı dönemine göre 318 kişilik artışla 1.962 olmuştur. Ancak bireysel yatırımcıların ortalama portföy büyüklüğü %14 oranında azalarak 124 milyar TL'den 107 milyar TL'ye gerilemiştir. Kurumsal ve tüzel yatırımcılarla beraber, yönetilen toplam portföy büyüklüğü %73 oranında artarak 20,5 katrilyon TL (14 milyar \$) olmuştur.

Kredili İşlemler

Aracı kurumlarla kredili işlem sözleşmesi bulunan müşteri sayısı geçen yılın aynı dönemine göre %12,5 oranında artarken, aktif olarak kredi kullanan müşteri sayısı %4 oranında artış göstermiştir. 2004/06 dönemi itibarı ile sektörün açtığı toplam kredi bakiyesi 160 trilyon TL'ye yükselerek, 2003 yılının aynı dönemine göre %39 oranında artmıştır. Bununla beraber, kişi başına kullanılan kredi miktarı 14,6 milyar TL'den 19,5 milyar TL'ye çıkmıştır.

Rakamları değerlendirirken, bir müşterinin birden fazla aracı kurumdan kredi kullanma ihtimali göz önüne alınmalıdır.

Erişim Ağı

Şube Ağı

Aracı kurumların şube ve irtibat bürosu sayıları azalmaya devam ederken, özellikle banka kökenli aracı kurumların kullandığı acente şubesi sayısı %2 oranında artış göstermiştir. Toplam satış

Şube Ağı	2003/06	2004/06	Adet Değ.
Şube	228	221	-7
İrtibat Bürosu	88	69	-19
Acente Şubesi	3,882	3,967	85
Toplam	4,198	4,257	59

Kaynak: TSPAKB

İnternet İşlemleri	2003/06	2004/06	% Değ.
Aracı Kurum Sayısı	44	46	4.5%
İletilen Emir Sayısı	4,104,351	7,962,204	94.0%
Gerçekleşen Emir Sayısı	2,053,671	4,374,414	113.0%
Emir İleten Farklı Müşteri Sayısı	57,348	93,238	62.6%
Emri Gerçekleşen Farklı Müşteri Sayısı	53,869	87,431	62.3%
İletilen Hisse Senedi Hacmi (trl TL)	6,059	17,733	192.7%
Gerçekleşen Hisse Senedi Hacmi (trl TL)	3,187	9,191	188.4%

Kaynak: TSPAKB

Çağrı Merkezi İşlemleri	2003/06	2004/06	% Değ.
Aracı Kurum Sayısı	15	15	0.0%
İletilen Emir Sayısı	555,928	917,124	65.0%
Gerçekleşen Emir Sayısı	366,557	637,297	73.9%
Emir İleten Farklı Müşteri Sayısı	30,532	41,796	36.9%
Emri Gerçekleşen Farklı Müşteri Sayısı	29,109	40,629	39.6%
İletilen Hisse Senedi Hacmi (trl TL)	1,243	5,584	349.1%
Gerçekleşen Hisse Senedi Hacmi (trl TL)	752	2,011	167.5%

Kaynak: TSPAKB

noktası sayısı ise 4,198'den 4,257'ye yükselmiştir. Bu değişim, ilk bölümde belirtildiği üzere, hisse senedi işlem hacmi dağılımına da yansımıştır.

Acente şubelerindeki artış özellikle çok şubeli bir bankanın giderek daha fazla sayıda şubesinde yatırım hizmetlerini sunmaya yönelik çalışmalarından kaynaklanmaktadır.

İnternet İşlemleri

Aracı kurumların internet ve çağrı merkezi işlemlerine dair verilerini değerlendirirken bir yatırımcının birden fazla kurumda müşteri olabileceği göz önünde bulundurulmalıdır.

İnternet üzerinden hizmet sunan kurum sayısı 2004/06 dönemi itibarıyla 46'ya yükselmiştir. Emri gerçekleşen farklı müşteri sayısı 54 binden 87 bine çıkmış, gerçekleşen emir sayısı da 2 katına çıkmıştır. Buna paralel olarak, gerçekleşen işlem hacmi 3 katına çıkarak (reel %165) 9,2 kat-

rilyon TL'yi bulmuştur. İşlem hacmi dağılımı bölümünde de görüldüğü üzere, internet üzerinden yapılan işlemlerin toplamdaki payı 2003/06 dönemindeki %3'ten, 2004/06 döneminde %4,5'e çıkmıştır.

İnternet işlemlerinde, 2004 yılının ilk yarısında iletilen emirlerin yarısından fazlasının (%55) gerçekleştiği gözlenmektedir. Gerçekleşen hisse senedi işlem hacmi de verilen emir hacminin yaklaşık yarısı (%52) seviyesinde olmuştur. İnternet üzerinden iletilen ortalama emir büyüklüğü 2,2 milyar TL ve emir başına gerçekleşen ortalama hisse senedi hacmi 2,1 milyar TL seviyesindedir.

İnternet üzerinden işlem yapan yatırımcılar 2004/06 döneminde kişi başına ortalama 190 milyar TL'lik emir iletmiştir. Bu yatırımcıların gerçekleştirdikleri hisse senedi işlem hacmi ise kişi başına ortalama 105 milyar TL'dir (aylık ortalama 18 milyar TL).

Bu tutar geçen yıla kıyasla %78 artışa tekabül etmektedir.

Çağrı Merkezi İşlemleri

Çağrı merkezi işlemlerinde de artış gözlenmektedir. Çağrı merkezi işlemlerinin toplamdaki payı %0,7'den %1'e yükselmiştir. İşlem yapan müşteri sayısı %37 oranında artış göstermiştir. İşlem sayısı artarken, gerçekleşen hacim de geçen yılın aynı dönemine kıyasla %162 artarak 2 katrilyon TL olmuştur.

2004 yılının ilk altı ayında, çağrı merkezi aracılığıyla iletilen hisse senedi emirlerinin %69'u gerçekleşmiştir. İletilen emir hacminin gerçekleşme oranı ise %36 seviyesinde olmuştur. Çağrı merkezi üzerinden iletilen emirlerin ortalama büyüklüğü 6,1 milyar TL, emir başına gerçekleşen ortalama hisse senedi hacmi ise 3,2 milyar TL seviyesinde olup, internet işlemlerine kıyasla bir miktar daha yüksektir.

İlk 6 ayda, müşteri başına iletilen hisse senedi işlem hacmi ortalama 134 milyar TL seviyesindedir. Gerçekleşen hisse senedi işlem hacmi ise yılın ilk yarısında, kişi başına ortalama 50 milyar TL'dir. Çağrı merkezi müşterileri kişi başına ayda ortalama 8 milyar TL'lik işlem hacmi gerçekleştirmiştir. 2003 yılının ilk altı ayında ise bu rakam 4 milyar TL idi.

Çağrı merkezi işlemlerinde ortalama emir büyüklüğü internet işlemlerine kıyasla daha yüksek olmasına rağmen, müşteri başına işlem hacmi internet işlemlerinde daha yüksektir. Bu durum, çağrı merkezi müşterilerinin yük-

sek hacimli ancak gerçekleşmeyen emirler verdiğiine işaret etmektedir.

İnternet üzerinden işlem gerçekleştiren müşteri sayısı çağrı merkezi üzerinden işlem yapan müşteri sayısının iki katı iken, toplam internet işlem hacmi çağrı merkezi işlemlerinin 4,5 katıdır. Sonuç olarak, alternatif yatırım kanalları arasında yatırımcılar, internet üzerinden işlem gerçekleştirmeyi çağrı merkezi işlemlerine kıyasla tercih etmektedirler.

Çalışan Profili

Aracı kurumlarda çalışan sayısı 2004 yılının ilk altı ayında da gerilemeye devam etmiştir. 2003/06 döneminde 6,310 olan çalışan sayısı, bir yıl içinde 394 kişilik azalmayla (%6,2 oranında düşüş) 5,916'ya inmiştir. Fakat toplam çalışan sayısındaki azalma ağırlıklı olarak, çeşitli sebeplerle faaliyetleri durdurulan ve verisi elde edilemeyen kurumlardan kaynaklanmaktadır. Faaliyetini sürdüren kurumlarda personel tasarrufu görülmemektedir.

2003/06 döneminde 117 kurumun personel verisi konsolide edilmişken, 2004/06 döneminde 108 kurumun verisi konsolide edilebilmiştir. Aracı kurum başına ortalama çalışan sayısı ise 2003/06 döneminde 54 iken 2004/06'da 55'e yükselmiştir.

2004/06 dönemi itibarıyla, çalışanların %43'ünü kadınlar oluşturmaktadır. 2003 yılının aynı döneminde bu oran %44 seviyesinde idi. Son bir yıl

içinde kadın çalışanların sayısındaki düşüş %7 iken, erkek çalışanların sayısındaki düşüş %6'dır.

Çalışanların Departman Dağılımı

Aracı kurumlarda çalışanların %32'si şube, acente ve irtibat bürolarında görev yapmaktadır. Yurtiçi Satış, Broker ve Dealer'lar ile beraber yurtiçi müşterilere hizmet veren çalışanlar, toplamın %57'sini oluşturmaktadır. Mali ve İdari İşler de %15'lik payla çalışan sayısının yüksek olduğu bir bölümdür.

Departmanlarda ortalama çalışan sayısı dikkate alındığında, en kalabalık bölüm ortalama 8-9 çalışan ile Mali ve İdari İşler Departmanıdır. Aracı kurum başına ortalama 6-7 broker görevlendirilmektedir. İşlem yapmayan 3 kurum ve uzaktan erişim yapan 1 kurum broker istihdam etmemektedir. Dealer ve yurtiçi satıştaki personel bir arada sayılırsa aracı kurum merkezlerinde ortalama olarak 9-10 kişilik bir satış ve pazarlama ekibi çalışmaktadır. Araştırma ve Kurumsal Finansman ekipleri ortalama 3-4 kişilik gruplardan oluşmaktadır. Yurtdışı Satış ve Hazine bölümlerinde 2-3 kişilik ekipler yer almaktadır. Portföy Yönetimi kadroları ise bu faaliyetin portföy yönetim şirketlerine kaymasıyla 1-2 kişilik ekiplere inmiştir.

Aracı kurumların merkez dışı örgütlerinde çalışan personelin genel ortalaması 2 ile 3 kişi arasında değişmektedir. Şube-

Aracı Kurumların Toplam Çalışan Sayısı			
	2003/06	2004/06	% Değ.
Toplam	6,310	5,916	-6.2%

Kaynak: TSPAKB

Çalışanların Departman Dağılımı		
	2003/06	2004/06
Merkez Dışı Örgütler	28.67%	31.68%
Şube	19.51%	20.91%
Acente	5.69%	6.73%
İrtibat Bürosu	3.47%	4.04%
Mali ve İdari İşler	15.74%	15.06%
Broker	12.58%	11.70%
Dealer	9.52%	8.81%
Yurtiçi Satış	4.88%	5.02%
Araştırma	4.07%	3.75%
İç Denetim-Teftiş	3.04%	3.14%
Hazine	2.58%	2.62%
Bilgi İşlem	2.33%	2.62%
Kurumsal Fin.	2.06%	2.32%
Portföy Yönetimi	1.28%	0.86%
Yurtdışı Satış	1.13%	1.34%
İnsan Kaynakları	1.03%	0.95%
Diğer	11.08%	10.14%
Toplam	100.00%	100.00%

Kaynak: TSPAKB

Departman Başına Ortalama Çalışan Sayısı		
	2003/06	2004/06
Mali ve İdari İşler	8.5	8.3
Broker	7.0	6.7
Dealer	5.4	5.2
Yurtiçi Satış	4.3	4.9
Araştırma	3.5	3.8
Kurumsal Fin.	3.4	3.3
Yurtdışı Satış	2.6	2.9
Hazine	2.4	2.5
Bilgi İşlem	2.0	2.2
Portföy Yönetimi	2.3	1.8
İç Denetim-Teftiş	1.7	1.8
İnsan Kaynakları	1.7	1.6
Diğer	6.4	6.2

Kaynak: TSPAKB

Merkez Dışı Örgütlerde Ortalama Çalışan Sayısı		
	2003/06	2004/06
Şube	5.4	5.6
İrtibat Bürosu	2.5	3.5
Acente	1.7	2.3
Genel Ortalama	1.9	2.5

Kaynak: TSPAKB

lerde 5 ila 6 kişi, irtibat bürolarında ise ortalama 3 ila 4 kişi çalışmaktadır. Acentelerdeki personele aracı kurum bordrosunda yer almayan çalışanlar da dahil edilmiştir. Buna göre acentelerde ortalama 2 ila 3 kişi görev yapmaktadır.

Çalışanların Eğitim Durumu

Aracı kurum çalışanlarının %70'i bir yükseköğrenim diploması sahibidir. Kadın ve erkeklerde hemen hemen aynı seviyede olan bu oran yıllar içinde artış göstermiştir. Eğitim seviyesindeki artış, büyük ölçüde yükseköğrenim seviyesinin altında eğitime sahip çalışanların sayısındaki azalmadan kaynaklanmaktadır. Nitekim, 2003 yılının ilk altı aylık dönemine kıyasla, ilköğretim-ortaokul ve lise diplomasına sahip çalışanların sayısı %8 oranında azalırken, yükseköğrenim ve üstü eğitilmiş çalışanların sayısındaki düşüş %5'te kalmıştır.

Çalışanların Yaş Dağılımı

Aracı kurumlarda çalışanların

yaş ortalaması düşük olup, 2003/06 döneminde çalışanların %73'ü, 2004 yılının aynı döneminde ise %71'i 35 yaş ve altındadır. Kadınlarda oran %79 ile daha yüksek iken, erkeklerin %64'ü 35 yaş ve altındadır. Önceki yıllarda yaş ortalaması daha da düşük iken, aracı kurumların son dönemde çalışan sayısındaki azalma daha ziyade 25 yaşın altındaki kesimi etkilemiştir.

Çalışanların İş Tecrübesi

Sektörde çalışanların iş tecrübesi de nispeten düşük olmakla beraber, toplamda çalışanların iş tecrübesinin arttığı gözlenmektedir. 2003/06 döneminde çalışanların %60'ının tecrübesi 5 yılın üzerinde olup, bu oran 2004/06 döneminde %62'ye çıkmıştır. Kadınlarda bu oran %56'dan %60'a, erkeklerde ise %63'ten %64'e çıkmıştır. Veriler sektörden çıkışlarda düşük tecrübeli/genç çalışanların daha olumsuz etkilendiğini göstermektedir.

Personelin Eğitim Durumu		
	2003/06	2004/06
Yüksek Lisans	8.0%	8.7%
Lisans	51.1%	51.8%
Yüksek Okul	9.4%	8.8%
Lise	24.6%	24.0%
Ortaokul	3.3%	3.3%
İlkokul	3.5%	3.5%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Personelin Yaş Dağılımı		
	2003/06	2004/06
18-25	13.5%	10.6%
26-30	31.5%	28.8%
31-35	28.3%	31.3%
36-40	15.1%	16.6%
41-45	6.3%	7.2%
46-50	3.0%	3.3%
51-55	1.4%	1.3%
56-60	0.6%	0.7%
61+	0.3%	0.3%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Personelin İş Tecrübesi (yıl)		
	2003/06	2004/06
0-2	14.7%	13.7%
2-5	25.7%	24.0%
5-10	32.9%	33.3%
10-15	17.5%	18.5%
15+	9.2%	10.5%
Toplam	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Aracı Kurumların 2004/06 Dönemi Finansal Verileri

Sermaye Piyasası Kurulu 2003 yılı içinde yayınladığı bir tebliğle aracı kurumların mali tablo yayınlama yükümlülüklerini yeniden düzenlemiştir. Buna göre aracı kurumlar 31.12.2003 tarihinden başlamak üzere, mali tablolarını Enflasyon Muhasebesi veya Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS) göre hazırlayabilmektedirler. Aracı kurumun iştirak ve bağlı

ortaklıkları gerekli koşulları sağlıyorsa konsolide mali tablolar da hazırlanabilmektedir. Dolayısıyla sektörde dört farklı sistemde ve formatta mali tablo hazırlanmaktadır.

Öte yandan, 31.12.2003 bu standartların uygulanması için ilk yıl olduğundan mali tabloların tamamının geçmiş yıllarla beraber yayınlanması yükümlülüğü

de bulunmamaktadır. Doğal olarak bu koşullar, sektörün bir bütün olarak mali analizinin ortaya konulmasını ve yıllar itibarı ile karşılaştırma yapılabilmesini zorlaştırmaktadır. Bu sebeple Birliğimiz, aracı kurumların mali tablolarını hazırlamakla yükümlü oldukları esaslar doğrultusunda dört ayrı formatta konsolide etmiştir.

Bu sayımızda aracı kurumların 2003/12, 2004/03 ve 2004/06 dönemlerinde Enflasyon Muhasebesi ("ENF"), Konsolide Enflasyon Muhasebesi ("K.ENF"), Uluslararası Finansal Raporlama Standartları ("UFRS") ve Konsolide Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına ("K.UFRS") göre hazırlanmış finansal verilerini konsolide edip yayınlamaktayız. 2003/12 ve 2004/06 dönemlerine ait tüm mali tablolar bağımsız denetimden geçmiş olup, 2004/03 döneminde sadece UFRS ve K.UFRS esasına göre hazırlanan mali tablolar bağımsız denetimden geçmiştir.

ENFLASYON MUHASEBESİ ESASINA GÖRE MALİ TABLOLAR

Enflasyon Muhasebesi esasına göre 2003/12 dönemi için 101, 2004/03 dönemi için 82 ve 2004/06 dönemi için 93 kurumun verileri konsolide edilmiştir.

2004/03 döneminde veri sağlayan kurum sayısındaki azalma bir kurumun UFRS esasına göre mali tablo hazırlamaya başlaması, diğerlerinin de bağımsız denetim yükümlülüğü olmaması nedeniyle ENF esasına göre mali tablo hazırlamamaları ve bildirimde bulunmamalarıdır.

Bilanço Analizi

ENF uygulayan 101 aracı kurumun 2003 sonu toplam aktif büyüklüğü 970 trilyon TL, 2004/03 döneminde 82 kurumun 888 trilyon TL ve 2004 Haziran itibarıyla 93 kurumun 979 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Çalışmamızda, verileri eksik olan kurumlar nedeniyle değişim oranları verilmemekte ve detaylı analizler yerine büyüklükler verilmektedir.

2004/06 döneminde ENF uygulayan aracı kurumların aktif yapısında önemli bir değişiklik görülmemektedir. Dönen Varlıkların toplam aktifler içindeki payı

%68'den %67'ye gerilemiştir. Buna karşın Duran Varlıkların payı da %31,5'ten %32,7'ye yükselmiştir. Sektör likit bilanço yapısını korumaktadır. Pasif tarafında ise önemli değişiklikler görülmektedir. Özsermayenin toplam içindeki payı %70'ten %76'ya yükselmiş, Uzun Vadeli Borçlar %2 seviyesinde kalmış, Kısa Vadeli Borçlar ise %28'den %22'ye gerilemiştir. Bu da ENF uygulayan aracı kurumların sermaye yapılarını güçlendirdiklerini ve borçlanmalarını azalttıklarını göstermektedir.

Aktif

Bilançonun aktif tarafında likit yapının korunduğu görülmektedir. Hazır Değerler kalemi 90 trilyon TL olup, bilançonun %9'unu oluşturmaktadır. Menkul Kıymetler hesabının payı ise 2003/12 dönemine göre %23'ten %28'e çıkmıştır. 278 trilyon TL büyüklüğü olan Menkul Kıymetler hesabının 224 trilyon TL'si Hazine Bonosu ve Devlet Tahvilinden oluşmakta iken hisse senedi portföylerinin değeri 52 trilyon TL'dir.

Kısa Vadeli Ticari Alacaklar hesabının payı ise 2004/03 döneminde %25'ten %27'ye çıkmış ancak 2004/06 döneminde %23'e gerilemiştir. 226 trilyon TL olan Kısa Vadeli Ticari Alacaklar altında iki önemli hesap; Alıcılar ve Diğer Kısa Vadeli Ticari Alacaklar hesabıdır.

Alıcılar hesabı, ağırlıklı olarak menkul kıymet satışları karşılığı Takasbank'tan olan alacakları ve müşterilerden alınıp Takasbank'a geçecek olan bakiyeleri göstermektedir. Kısaca takas işlemleri-

Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Özet Mali Tabloları	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Bilanço (myr. TL)			
Dönen Varlıklar	653,686	608,249	658,710
Duran Varlıklar	316,591	279,866	320,306
Aktif Toplamı	970,277	888,115	979,017
Kısa Vadeli Borçlar	266,222	249,236	211,446
Uzun Vadeli Borçlar	19,477	17,905	20,825
Özsermaye	684,578	620,974	746,746
Pasif Toplamı	970,277	888,115	979,017
Kurum Sayısı	101	82	93

Kaynak: TSPAKB

Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Bilanço Yapısı	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Dönen Varlıklar	67.37%	68.49%	67.28%
Duran Varlıklar	32.63%	31.51%	32.72%
Aktif Toplamı	100.00%	100.00%	100.00%
Kısa Vadeli Borçlar	27.44%	28.06%	21.60%
Uzun Vadeli Borçlar	2.01%	2.02%	2.13%
Özsermaye	70.55%	69.92%	76.28%
Pasif Toplamı	100.00%	100.00%	100.00%

Kaynak: TSPAKB

ni takip hesabıdır. Fakat, Alıcılar hesabının tamamı takasla ilgili değildir. Bazı aracı kurumlar kredili müşterilerinden olan alacakları da bu hesap altında takip etmektedirler. Alıcılar hesabı 2003/12 döneminde 166 trilyon TL iken 2004/03 döneminde 161 trilyon TL'ye 2004/06 döneminde 158 trilyon TL'ye gerilemiştir.

Diğer Kısa Vadeli Ticari Alacaklar hesabı ağırlıklı olarak müşterilere açılan hisse senedi kredilerini göstermektedir. Bu hesap 2003/12 döneminde 75 trilyon TL'den 2004/03 döneminde 77 trilyon TL'ye çıkmış ancak 2004/06 döneminde 72 trilyon TL'ye gerilemiştir. Bilanço içindeki payı ise %8'den %9'a çıkmış ve 2004/06 dönemi itibarıyla %7 olarak gerçekleşmiştir.

Aracı kurumların İMKB Para Piyasasından olan alacaklarını gösteren Kısa Vadeli Diğer Alacaklar hesabı 2004/03 döneminde 27 trilyon TL iken 2004/06 döneminde 35 trilyon TL olarak gerçekleşmiş ve payı %5'ten %3,5'e gerilemiştir.

Bilanço içindeki ağırlığı %33'lerde olan Duran Varlıklar hesabı altında iki önemli hesap bulunmaktadır; Finansal Duran Varlıklar ve Maddi Duran Varlıklar. Finansal Duran Varlıklar'ın payı %24 civarında olup, büyüklüğü 231 trilyon TL'dir. Finansal Duran Varlıkların en önemli alt hesabı olan İştirakler 99 trilyon TL büyüklüğünde olup, toplam içindeki payı %10'dur.

Maddi duran varlık yatırımı olmayan sektörde, Maddi Duran Varlıkların payı 2003/12 döne-

mindeki %8 olan seviyesinden 2004/06 döneminde %7'ye gerilemiştir. Büyüklüğü ise 71 trilyon TL'dir. Binalar ve Makine, Tesis ve Cihazlar hesaplarının payı 2004/06 döneminde gerilemiştir.

Pasif

Kısa Vadeli Borçların bilançodaki payı %22 olup, büyüklüğü 211 trilyon TL'dir. Kısa Vadeli Borçlar içinde en önemli kalem Ticari Borçlar'dır. Ticari Borçlar 2004/06 döneminde 147 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Ticari Borçlar hesabı altında iki önemli kalem vardır; Satıcılar hesabı ve Diğer Ticari Borçlar.

Satıcılar hesabı menkul kıymet alımları karşılığı Takasbank'a olan borçları ve Takasbank'tan alınıp müşteri hesaplarına geçecek olan bakiyeleri göstermektedir. Satıcılar kalemi 24 trilyon TL'dir. Bu hesap, takas işlemlerinin takibi için kullanıldığından borçlanma hesabı olarak yorumlanmamalıdır.

Diğer Ticari Borçlar Hesabı ağırlıklı olarak İMKB Para Piyasasından yapılan borçlanmayı ifade etmektedir. Bu hesap 2003/12 döneminde 115 trilyon TL iken, 2004/03 döneminde 96 trilyon TL, 2004/06 döneminde ise 116 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Para piyasasından yapılan borçlanmaya ek olarak Finansal Borçlara da değinmek gerekmektedir. Aracı kurumların Kısa Vadeli Finansal Borçlarının payı %1 civarındadır. Finansal borçların en önemli kalemi ise 12 trilyon TL büyüklük ile Kısa Vadeli Banka Kredileridir.

Uzun Vadeli Borçlar altındaki en önemli kalem Kıdem Tazminatı Karşılıklarıdır. Sektörün kıdem tazminatı karşılıkları 2003/12 döneminde 16 trilyon TL iken 2004/03 döneminde 14 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 17 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Pasifin en önemli grubu olan Özsermayenin bilanço içindeki payı yıl sonuna kıyasla %71'den %76'ya yükselmiştir. Özsermayenin en önemli kalemi olan Ödenmiş Sermayenin payı ise %42'den %39'a gerilemiştir. Sermaye taahhütleri ve geçmiş yıllar zararlarının azalması özsermayenin artmasına neden olmuştur. Genel hatları ile ENF uygulayan aracı kurumlar likit, borçsuz ve güçlü sermaye yapısına sahip mali konumlarını 2004/06 döneminde de korumuşlardır.

Gelir Tablosu Analizi

Aracı kurumların toplam faaliyet gelirlerini gösteren Brüt Kar kalemi üç ana gruba ayrılabilir; aracılık komisyonları, diğer hizmet satışları ve menkul kıymet alım-satım karları.

Net Aracılık Komisyonları, hisse senedi ve sabit getirili menkul kıymet işlemlerinden alınan komisyonlardan müşterilere yapılan iadeler düşüldükten sonra kalan rakamı göstermektedir. Diğer Hizmet Satışları, kurumsal finansman gelirleri ile portföy ve yatırım fonu yönetim gelirlerini içermektedir. Sektörün üçüncü önemli gelir kalemi ise menkul kıymet alım-satım karlarıdır. Menkul kıymet alım-satım karları, aracı kurumun kendi portfö-

Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Gelir Tablosu			
(myr. TL)	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Aracılık Komisyonları	245,015	78,373	151,943
Diğer Hizmet Satışları	46,313	10,815	24,922
Alım-Satım Karları	72,023	26,262	23,450
Brüt Satış Karı/Zararı	363,351	115,450	200,315
Faaliyet Giderleri	336,139	73,870	168,611
Esas Faaliyet Karı/Zararı	27,211	41,581	31,704
Diğer Faaliyetlerden Gelirler	151,763	40,650	88,331
Diğer Faaliyetlerden Giderler	-44,600	-18,712	-34,312
Finansman Giderleri	-11,001	-1,814	-3,935
Faaliyet Karı/Zararı	123,373	61,705	81,789
Olağanüstü Gelirler	10,337	3,245	5,903
Olağanüstü Giderler	-9,680	-2,567	-2,904
Dönem Karı/Zararı	76,824	33,066	48,528
Ödenecek Vergi	-44,981	-15,232	-18,792
Net Dönem Karı/Zararı	31,844	17,834	29,735
Kurum Sayısı	101	82	93

Kaynak: TSPAKB

Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Gelir Kompozisyonu			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Aracılık Komisyonu	67.4%	67.9%	75.9%
Diğer Hizmet Satışları	12.7%	9.4%	12.4%
Alım-Satım Kar/Zararları	19.8%	22.7%	11.7%
Faaliyet Gelirleri	100.0%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

yüne yaptığı işlemlerden elde ettiği karların yanı sıra, özellikle tahvil-bono piyasasında müşterileriyle yaptıkları işlemlerden elde edilen karları da ifade etmektedir.

Aşağıdaki tabloda ENF uygulayan aracı kurumların ana faaliyetlerinden elde ettikleri gelirlerin kompozisyonu görülmektedir. Faaliyet Gelirleri, gelir tablosunda Brüt Satış Karı/Zararı hesabında izlenmektedir.

ENF uygulayan aracı kurumların toplam Faaliyet Gelirlerinin %76'sı Net Aracılık Komisyonlarından oluşmaktadır. Dolayısıyla aracılık komisyonlarının biraz daha detaylı incelenmesi gerekmektedir.

Brüt Aracılık Komisyonları, aracı

kurumun müşterilerinden tahsil ettiği komisyonları göstermektedir. Brüt komisyon gelirinden, komisyon paylaşımı sözleşmeleri uyarınca acentelere ödenen komisyonlar düşülerek Aracı Kurumun Komisyon Gelirleri bulunmaktadır. Bu rakamdan da müşterilere yapılan Komisyon İadesi çıkartılarak Net Aracılık Komisyonlarına ulaşılmaktadır.

2004/06 döneminde ENF uygulayan aracı kurumlar, müşterilerinden tahsil ettiği her 100 TL'nin 7 TL'sini acenteleri ile paylaşmış, 93 TL'si aracı kurum bünyesinde kalmıştır. İncelenen dönemlerde, Acentelere ödenen komisyonlarda küçük bir düşüş görülmektedir.

2003/12 döneminde aracı kurumlar kendilerine kalan 92

TL'nin 31,5 TL'sini müşterilerine komisyon iadesi olarak geri vermişlerdir. Bu iki rakam oranlandığına, komisyon iadesi oranının 2003/12 dönemi için sektör genelinde %34 olarak gerçekleştiği hesaplanmaktadır.

2003/12 dönemine kadar %50 olan maksimum komisyon iadesi oranı 2004 Ocak ayından itibaren %75'e çıkarılmıştır.

Tablodan görüldüğü üzere, 2004/03 döneminde ise aracı kurumlar kendilerine kalan 92,5 TL'nin 34,5 TL'sini, 2004/06 döneminde ise kendilerine kalan 93,1 TL'nin müşterilerine komisyon iadesi olarak geri vermişlerdir. Komisyon iadesi oranı 2004/03 döneminde sektör genelinde %37, 2004/06 döneminde ise %39 olarak gerçekleşmiştir.

Sonuç olarak, 2003/12 döneminde aracı kurumun müşteri işlemlerinden aldığı her 100 TL'lik komisyonun 60,5 TL'si kurum bünyesinde kalırken, 2004/03 döneminde bu rakam 58 TL'ye, 2004/06 döneminde de 57 TL'ye inmiştir. Toplam komisyon gelirlerinin %43'ü acenteler ve müşterilerle paylaşılmaktadır.

Komisyon gelirlerinin ardından diğer gelir kalemlerinin de incelenmesine geçmek gerekmektedir. Sektörün toplam gelirlerinin %12'sini oluşturan Diğer Hizmet Satışları, 25 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer Hizmet Gelirleri içindeki iki önemli kalem kurumsal finansman gelirleri ve portföy yönetim komisyonlarıdır.

Sektörün en önemli kurumsal

Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Aracılık Komisyonları Dağılımı			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Brüt Aracılık Komisyonu	100.0%	100.0%	100.0%
Şube, Ac., İrt. Bürolarına Ödenen	8.0%	7.5%	6.9%
Aracı Kurumun Komisyon Gelirleri	92.0%	92.5%	93.1%
Komisyon İadesi	31.5%	34.5%	36.4%
Net Aracılık Komisyonu	60.5%	58.0%	56.6%

Kaynak: TSPAKB

finansman geliri halka arz komisyonlarıdır. 2003 yılında 18,4 trilyon TL (11,3 milyon \$) büyüklüğünde iki halka arz yapılmıştır. 2004/03 döneminde 42,8 trilyon TL (33 milyon \$) tutarında iki halka arz gerçekleştirilmiş olup 2004/06 dönemine kadar geçen 3 aylık sürede 387,7 trilyon TL (260 milyon \$) tutarında 5 halka arz daha gerçekleştirilmiştir. Böylece 2004 yılının ilk yarısında 7 adet 430,5 trilyon TL (292 milyon \$) tutarında halka arz gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla sektörün kurumsal finansman gelirleri önemli ölçüde artmıştır.

ENF uygulayan aracı kurumların bir diğer önemli gelir kalemi olan Alım-Satım Karlarının 2003/12 döneminde %20, 2004/03 döneminde %23 olan payı 2004/06 döneminde %12'ye gerileyerek 24 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2004'ün ilk üç ayında piyasadaki görece olumlu koşullar yılın ikinci üç ayında tersine dönmüştür. 2004 yılına 18.600 puan civarında başlayan İMKB-100 endeksi Mart ayı sonunda 20.200 puan seviyelerinde iken Haziran ayı sonunda tekrar 18.000 puan seviyelerine gerilemiştir.

Endeksteki ve faiz oranlarındaki hareketlere bağlı olarak yılın ilk üç ayında 26,3 trilyon TL civarında alım-satım karı elde eden

aracı kurumlar ikinci üç aylık dönemde yaklaşık 3 trilyon TL alım-satım zararı etmişler ve ilk altı ayı 23,5 trilyon TL tutarında bir alım-satım karı ile tamamlamışlardır.

Sonuç olarak, ENF uygulayan kurumların ana faaliyetlerinden elde ettiği toplam gelirleri gösteren Brüt Kar rakamı 2003/12 döneminde 363 trilyon TL, 2004/03 döneminde 115 trilyon TL, 2004/06 döneminde ise 200 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Faaliyet Giderleri 2003/12 döneminde 291 trilyon TL, 2004/03 döneminde 74 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 169 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faaliyet Giderlerinin 2004/06 döneminde %91'ini Genel Yönetim Giderleri oluşturmaktadır. Genel Yönetim Giderlerinin ise %41'i ise personelle ilgili giderlerdir.

2003/12 döneminde 27 trilyon TL olan Esas Faaliyet Karı 2004/03 döneminde 42 trilyon TL, 2004/06 döneminde ise 32 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Buradan da görüldüğü üzere aracı kurumlar 2003 yılına kıyasla karlılık açısından daha iyi durumda olmalarına rağmen, ikinci çeyrekte 10 trilyon TL civarında bir Esas Faaliyet Zararı ile karşılaşmışlardır.

Sektörün likiditesinin önemli bir

göstergesi Net Nakit Pozisyonudur. Net Nakit Pozisyonu, aracı kurumun Hazır Değerleri ve Menkul Kıymetleri toplamından kısa ve uzun vadeli Finansal Borçlarının düşülmesiyle hesaplanmaktadır. Şirketin anında paraya çevrilebilir değerleri ile finansal borçlarını ödemesi durumunda elinde ne kadar nakit kalacağını göstermektedir. Buna göre ENF uygulayan aracı kurumların Net Nakit Pozisyonu 2003/12 döneminde 310 trilyon TL, 2004/03 döneminde 282 trilyon TL, 2004/06 döneminde ise 354 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ağırlıklı olarak sektörün likit pozisyonundan elde ettiği faiz gelirlerini ifade eden Diğer Faaliyetlerden Gelirler 2003/12 döneminde 452 trilyon TL, 2004/03 döneminde 41 trilyon ve 2004/06 döneminde ise 88 trilyon TL'dir.

Gelir tablosundaki Diğer Faaliyet Gelirleri, ağırlıklı olarak faiz gelirlerinden oluşmaktadır. Bu rakamdan Diğer Faaliyet Giderleri ve Finansman Giderlerinin çıkarılmasıyla Net Faaliyet Dışı Gelirler rakamına ulaşılmaktadır. Net Faaliyet Dışı Gelirler 2003/12 döneminde 96 trilyon TL, 2004/03 döneminde 20 trilyon TL ve 2004/06 döneminde 50 trilyon TL olmuştur.

Net Faaliyet Dışı Gelirler, esas faaliyetlerden elde edilen gelirler toplamını gösteren Brüt Kar ile kıyaslandığında, faaliyet dışı gelirlerin önemi daha belirgin hale gelmektedir. Aracı kurumlar esas faaliyetlerinden elde ettikleri her 100 TL gelire ek olarak 2004/06

döneminde 25 TL civarında diğer faaliyetlerinden gelir elde etmektedir. Net Faaliyet Dışı Gelirlerin etkisi ile aracı kurumların Faaliyet Karı 82 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Enflasyon Muhasebesi standartlarına göre; yüksek enflasyon dönemlerinde paranın satınalma gücündeki düşme nedeniyle, anapara ve getirileri enflasyona göre değişmeyen parasal varlık bulundurulması sonucunda oluşan kayıplar ile anapara ve getirileri enflasyona göre değişmeyen yükümlülük bulundurulması sonucunda elde edilen kazançlar belirli esaslar çerçevesinde hesaplanarak, Net Parasal Pozisyon Karı/Zararı hesabında gösterilmektedir. 2003/12 döneminde Net Parasal Pozisyon Zararı 47 trilyon TL'dir. 2004/06 döneminde ise zarar 36 trilyon TL'dir.

Bu etkilerin ardından, ENF uygulayan 101 aracı kurumun net karı 2003/12 döneminde 32 trilyon TL, 2004/03 döneminde 82 kurumun 18 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 93 kurumun 30 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

KONSOLİDE ENFLASYON MUHASEBESİ ESASINA GÖRE MALİ TABLOLAR

Konsolide Enflasyon Muhasebesi esasına göre 2003/12 dönemi için 3, 2004/03 ve 2004/06 dönemleri için 4 kurumun verileri konsolide edilmiştir.

Bilanço Analizi

K.ENF uygulayan aracı kurumların 2003 sonu toplam aktif büyüklüğü 135 trilyon TL, 2004/03

dönemi 185 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 169 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

2004/06 döneminde sektörün bilanço yapısında değişiklikler görülmektedir. Dönen Varlıkların toplam aktifler içindeki payı %82'den %75'e gerilemiştir. Ancak yine de ENF uygulayan aracı kurumlara göre daha yüksek seviyededir. Sektör likit bilanço yapısını korumaktadır. Pasif tarafında ise özsermayenin toplam içindeki payı %70'ten %74'e yükselmiştir. Özsermayenin payı ENF uygulayan aracı kurumlara göre daha düşüktür. K.ENF uygulayan aracı kurumların kısa vadeli borçları %28 seviyesinden %24'e gerilemiş, uzun vadeli borçların payı ise %2 seviyesinde kalmıştır.

Aktif

Bilançonun aktif tarafında likit yapının korunduğu görülmektedir. Hazır Değerler kalemi 20 trilyon TL olup, bilançonun %12'sini oluşturmaktadır. Menkul Kıymetler hesabının payı ise 2003/12 dönemine göre %39'dan %31'e gerilemiştir. 52 trilyon TL büyüklüğü olan Menkul Kıymetler hesabının 42 trilyon TL'si Hazine Bonosu ve Devlet Tahvilinden oluşmakta iken hisse senedi portföylerinin değeri 7 trilyon TL'dir. K.ENF uygulayan kurumların hisse senedi portföylerinin bilanço içindeki payı ENF uygulayan kurumlara göre daha düşüktür.

Kısa Vadeli Ticari Alacaklar hesabının payı ise 2004/06 döneminde %25'ten %28'e çıkmıştır. Kısa Vadeli Ticari Alacaklar 47 trilyon TL'dir. Bu hesap altında yer alan Alıcılar hesabı 2003/12 dö-

Konsolide Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Özet Mali Tabloları			
Bilanço (myr. TL)	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Dönen Varlıklar	110,728	151,561	127,237
Duran Varlıklar	24,491	33,788	41,663
Aktif Toplamı	135,218	185,349	168,899
Kısa Vadeli Borçlar	36,595	51,553	40,831
Uzun Vadeli Borçlar	3,247	3,560	3,900
Ana Ort.Dışı Özsermaye	77	-50	-60
Özsermaye	95,299	130,287	124,229
Pasif Toplamı	135,218	185,349	168,899
Kurum Sayısı	3	4	4

Kaynak: TSPAKB

Konsolide Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Bilanço Yapısı			
Bilanço Yapısı	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Dönen Varlıklar	81.89%	81.77%	75.33%
Duran Varlıklar	18.11%	18.23%	24.67%
Aktif Toplamı	100.00%	100.00%	100.00%
Kısa Vadeli Borçlar	27.06%	27.81%	24.17%
Uzun Vadeli Borçlar	2.40%	1.92%	2.31%
Ana Ort.Dışı Özsermaye	0.06%	-0.03%	-0.04%
Özsermaye	70.48%	70.29%	73.55%
Pasif Toplamı	100.00%	100.00%	100.00%

Kaynak: TSPAKB

neminde 22 trilyon TL iken 2004/03 ve 2004/06 dönemlerinde 35 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Diğer Kısa Vadeli Ticari Alacaklar hesabı ise ağırlıklı olarak müşterilere açılan hisse senedi kredilerini göstermekte olup, 2004/06 döneminde 15 trilyon TL tutarıdadır. Payı ise 2004/03 dönemine göre %8'den %9'a yükselmiştir.

Kısa Vadeli Diğer Alacaklar hesabı 2003/12 döneminde 1,6 trilyon TL iken 2004/03 döneminde 2,3 trilyon TL ve 2004/06 döneminde de 3,6 trilyon TL olarak gerçekleşmiş ve payı %1,2'den %2'ye yükselmiştir.

Bilanço içindeki ağırlığı %18'lerden, 2004/06 döneminde %25'e çıkan Duran Varlıklar hesabı altında iki önemli hesap bulunmaktadır; Finansal Duran Varlıklar ve Maddi Duran Varlıklar. Finansal Duran Varlıklar'ın payı %13 civarında olup, büyüklüğü 21 trilyon TL'dir. Finansal Duran Varlıkların en önemli alt hesabı olan Bağlı Menkul Kıymetler 13 trilyon TL olup, toplam içindeki payı %8'dir. Bağlı Menkul Kıymetler hesabı, aracı kurumların çeşitli kurumlarda teminat olarak bulundukları veya bloke menkul kıymetlerini göstermektedir.

Duran varlık yatırımı olmayan sektörde, Maddi Duran Varlıkların payı 2004/06 döneminde 2004/03 dönemine kıyasla %3'ten %8'e yükselmiştir. Büyüklüğü ise 6 trilyon TL'den 14 trilyon TL'ye çıkmıştır. Maddi Duran varlıklardaki bu artış K.ENF uy-

gulayan bir aracı kurumun sadece bu dönemde yer alan 7,8 trilyon TL tutarındaki Verilen Sipariş Avanslarından kaynaklanmaktadır. Makine, Tesis ve Cihazlar ile Taşıt Araç ve Gereçleri hesaplarının payları da 2004/06 döneminde hafif bir artış göstermiştir. K.ENF uygulayan aracı kurumlar likit, borçsuz ve güçlü sermaye yapısına sahip bir mali konumdadırlar.

Pasif

Kısa Vadeli Borçların bilançodaki payı %24 olup, büyüklüğü 41 trilyon TL'dir. Kısa Vadeli Borçlar içinde en önemli kalem Finansal Borçlar'dır. Finansal Borçlar 2004/06 döneminde 24 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Finansal Borçlar hesabı altında en önemli kalem Banka Kredileridir. K.ENF uygulayan aracı kurumların 2004/06 döneminde bankalardan aldığı kısa vadeli kredi tutarı 22 trilyon TL'dir.

Diğer önemli bir kalem ise 2004/06 döneminde 7,7 trilyon TL tutarında olan Borç ve Gider Karşılıklarıdır.

Uzun Vadeli Borçlar altındaki en önemli kalem ise Kıdem Tazminatı Karşılıklarıdır. K.ENF uygulayan kurumları kıdem tazminatı karşılıkları 2003/12 döneminde 2,9 trilyon TL, 2004/03 döneminde 3,3 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 3,6 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Ana Ortaklık Dışı Özsermaye kalemi, konsolidasyon kapsamında tutulan bağlı ortaklıklar, müşterek yönetime tabi ortaklıklar ve iştiraklerin sermayelerin içinde ana ortaklık ile diğer bağlı ortak-

lıkların sahip oldukları payı göstermektedir. 2003/12 dönemi için 77 milyar TL olan Ana Ortaklık Dışı Özsermaye tutarı 2004/03 döneminde -50 milyar TL, 2004/06 döneminde -60 milyar TL olarak gerçekleşmiştir. Ana Ortaklık Dışı Özsermayedeki bu azalış bir kurumun iştiraklerinin geçmiş yıl zararlarından kaynaklanmaktadır.

Pasifin en önemli grubu olan Özsermayenin bilanço içindeki payı %70 seviyelerinden %74'e yükselmiştir. Ödenmiş Sermayenin payı %44 seviyelerinden %48'e çıkmıştır.

Gelir Tablosu Analizi

Aracı kurumların toplam faaliyet gelirlerini gösteren Brüt Kar kalemi üç ana gruba ayrılarak, aracılık komisyonları, diğer hizmet satışları ve menkul kıymet alım-satım karları olarak incelenmektedir.

Net Aracılık Komisyonları, hisse senedi ve sabit getirili menkul kıymet işlemlerinden alınan komisyonlardan müşterilere yapılan iadeler düşüldükten sonra kalan rakamı göstermektedir. Diğer Hizmet Satışları, kurumsal finansman gelirleri ile portföy ve yatırım fonu yönetim gelirlerini içermektedir. Sektörün üçüncü önemli gelir kalemi ise menkul kıymet alım-satım karlarıdır. Menkul kıymet alım-satım karları, aracı kurumun kendi portföyüne yaptığı işlemlerden elde ettiği karların yanı sıra, özellikle tahvil-bono piyasasında müşterileriyle yaptıkları işlemlerden elde edilen karları da ifade etmektedir.

Konsolide Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Gelir Tablosu (myr. TL)			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Aracılık Komisyonları	31,686	18,916	30,828
Diğer Hizmet Satışları	32,405	12,466	22,845
Alım-Satım Karları	6,814	818	-8,559
Brüt Satış Karı/Zararı	70,904	32,201	45,114
Faaliyet Giderleri	67,612	22,452	41,899
Esas Faaliyet Karı/Zararı	3,293	9,749	3,215
Diğer Faaliyetlerden Gelirler	26,144	5,943	15,076
Diğer Faaliyetlerden Giderler	-3,495	-1,531	-6,354
Finansman Giderleri	-9,687	-2,844	-4,112
Faaliyet Karı/Zararı	16,255	11,317	7,825
Olağanüstü Gelirler	1,472	332	677
Olağanüstü Giderler	-6,376	-498	-720
Net Parasal Pozisyon Kar/Zararı	1,194	-3,541	-6,969
Dönem Karı/Zararı	12,546	7,611	812
Ödenecek Vergi	-6,345	-2,631	-3,834
Ana Ort. Dışı Kar/Zarar	8	-6	4
Net Dönem Karı/Zararı	6,208	4,974	-3,017
Kurum Sayısı	3	4	4

Kaynak: TSPAKB

Konsolide Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Gelir Kompozisyonu			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Aracılık Komisyonu	44.7%	58.7%	68.3%
Diğer Hizmet Satışları	45.7%	38.7%	50.6%
Alım-Satım Kar/Zararları	9.6%	2.5%	-19.0%
Faaliyet Gelirleri	100.0%	100.0%	100.0%

Kaynak: TSPAKB

Aşağıdaki tabloda aracı kurumların ana faaliyetlerinden elde ettikleri gelirlerin kompozisyonu görülmektedir. Faaliyet Gelirleri, gelir tablosunda Brüt Satış Karı/Zararı hesabında izlenmektedir.

K.ENF uygulayan aracı kurumların toplam Faaliyet Gelirlerinin %68'i Net Aracılık Komisyonlarından oluşmaktadır. Net Aracılık Komisyonlarının payı ENF uygulayan kurumlara göre daha düşüktür. Bunun nedeni ise K.ENF uygulayan kurumların portföy yönetimi ve kurumsal finansman geliri gibi diğer gelirleri kapsayan Diğer Hizmet Satışları payının yüksek olmasıdır. K. ENF uygulayan aracı kurumlar 2004/06 döneminde 9 trilyon TL tutarında Alım-Satım Zararı gerçekleş-

tirmişlerdir. Faaliyet Gelirlerinin %19'u tutarındaki Alım-Satım Zararı Diğer Hizmet Satışları ve Net Aracılık Komisyonunun paylarının artmasına neden olmuştur.

Brüt Aracılık Komisyonları, aracı kurumun müşterilerinden tahsil ettiği komisyonları göstermektedir. Brüt komisyon gelirinden, komisyon paylaşımı sözleşmeleri uyarınca acentelere ödenen komisyonlar düşülerek Aracı Kurumun Komisyon Gelirleri bulunmaktadır. Bu rakamdan da müşterilere yapılan Komisyon İadesi çıkartılarak Net Aracılık Komisyonlarına ulaşılmaktadır.

2003/12 döneminde K.ENF uygulayan aracı kurumlar, müşteri-

lerinden tahsil ettiği her 100 TL'nin 21 TL'sini, 2004/03 döneminde 16 TL'sini ve 2004/06 döneminde ise 18 TL'sini acenteleri ile paylaşmıştır. 2003/12 döneminde 79 TL, 2004/03 döneminde 84 TL ve 2004/06 döneminde ise 82 TL aracı kurum bünyesinde kalmıştır.

2003/12 döneminde aracı kurumlar kendilerine kalan 79 TL'nin 23 TL'sini müşterilerine komisyon iadesi olarak geri vermişlerdir. Bu iki rakam oranlandığına, komisyon iadesi oranının 2003/12 dönemi için K.ENF uygulayan kurumlar genelinde %29 olarak gerçekleştiği hesaplanmaktadır.

2003/12 dönemine kadar %50 olan maksimum komisyon iadesi oranı 2004 Ocak ayından itibaren %75'e çıkarılmıştır.

Tablodan görüldüğü üzere, aracı kurumlar 2004/06 döneminde kendilerine kalan 82 TL'nin 19 TL'sini müşterilerine komisyon iadesi olarak geri vermişlerdir. Buna göre komisyon iadesi oranı 2004/06 dönemi için K.ENF uygulayan kurumlar genelinde %24 olarak gerçekleşmiş ve 2004/03 dönemine (%25) göre hafif bir düşüş göstermiştir.

Sonuç olarak, 2003/12 döneminde aracı kurumun müşteri işlemlerinden aldığı her 100 TL'lik komisyonun 56 TL'si kurum bünyesinde kalırken, 2004/03 döneminde bu rakam 63,5 TL'ye çıkmış ve 2004/06 döneminde 62 TL'ye gerilemiştir. Toplam komisyon gelirlerinin %38'i acenteler ve müşterilerle paylaşılmaktadır.

Konsolide Enflasyon Muhasebesine Göre Aracı Kurumların Aracılık Komisyonları Dağılımı			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Brüt Aracılık Komisyonu	100.0%	100.0%	100.0%
Şube, Ac., İrt. Bürolarına Ödenen	21.0%	15.7%	18.4%
Aracı Kurumun Komisyon Gelirleri	79.0%	84.3%	81.6%
Komisyon İadesi	22.9%	20.7%	19.4%
Net Aracılık Komisyonu	56.1%	63.5%	62.2%

Kaynak: TSPAKB

Komisyon gelirlerinin ardından diğer gelir kalemlerinin de incelenmesine geçmek gerekmektedir. Sektörün toplam gelirlerinin %51'ini oluşturan Diğer Hizmet Satışları, 23 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Diğer Hizmet Gelirleri içindeki iki önemli kalem kurumsal finansman gelirleri ve portföy yönetim komisyonlarıdır.

Sektörün en önemli kurumsal finansman geliri halka arz komisyonlarıdır. 2003 yılında 18,4 trilyon TL (11,3 milyon \$) büyüklüğünde iki halka arz yapılmıştır. 2004 yılının ilk yarısında ise 7 adet 430,5 trilyon TL (292 milyon \$) tutarında halka arz gerçekleştirilmiştir. Dolayısıyla sektörün kurumsal finansman gelirleri artmıştır.

K.ENF uygulayan kurumların gelir yapısındaki en belirgin fark, Diğer Hizmet Satışlarında görülmektedir. K.ENF uygulayan 4 kurum diğer hizmetlerinden 23 trilyon TL civarında gelir elde ederken ENF uygulayan 93 kurumun diğer hizmet gelirleri 25 trilyon TL'dir.

K.ENF uygulayan kurumlarda önemli bir gelişme ise ENF kurumlarına benzer şekilde 2004'ün ikinci çeyreğinde önemli ölçüde bir alım-satım zararı etmiş olmalarıdır. Yılın ilk üç ayında 4 kurum için 818 milyar TL

olan alım-satım karı, Haziran ayı sonunda 8,6 trilyon TL zarara dönmüştür.

Sonuç olarak, ana faaliyetlerden elde edilen toplam gelirleri gösteren Brüt Kar rakamı 2003/12 döneminde K.ENF uygulayan 3 kurum için 71 trilyon TL, 4 kurum için 2004/03 döneminde 32 trilyon TL ve 2004/06 döneminde 45 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Faaliyet Giderleri 2003/12 döneminde 68 trilyon TL, 2004/03 döneminde 22 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 42 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Faaliyet Giderlerinin 2004/06 döneminde %74'ünü Genel Yönetim Giderleri oluşturmaktadır. Genel Yönetim Giderlerinin ise %29'u ise personelle ilgili giderlerdir.

Ağırlıklı olarak alım-satım zararlarının etkisiyle 2004 Mart ayı sonunda 9,7 trilyon TL olan Esas Faaliyet Karı ise Haziran ayı sonunda 3 trilyon TL'ye gerilemiştir.

Ağırlıklı olarak, likit pozisyondan elde edilen faiz gelirlerini ifade eden Diğer Faaliyetlerden Gelirler 2003/12 döneminde 26 trilyon TL, 2004/03 döneminde 6 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 15 trilyon TL'dir.

K.ENF uygulayan aracı kurumların Net Nakit Pozisyonu 2003/12 döneminde 56 trilyon TL, 2004/03 döneminde 66 trilyon TL ve 2004/06 döneminde de 49 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Gelir tablosundaki Diğer Faaliyet Gelirleri, ağırlıklı olarak faiz gelirlerinden oluşmaktadır. Bu rakamdan Diğer Faaliyet Giderleri ve Finansman Giderlerinin çıkarılmasıyla Net Faaliyet Dışı Gelirler rakamına ulaşılmaktadır. Net Faaliyet Dışı Gelirler 2003/12 döneminde 13 trilyon TL, 2004/03 döneminde 1,6 trilyon TL ve 2004/06 döneminde de 4,6 trilyon TL olmuştur.

K.ENF uygulayan aracı kurumlar esas faaliyetlerinden elde ettikleri her 100 TL gelire ek olarak 2004/06 döneminde 10 TL civarında diğer faaliyetlerinden gelir elde etmektedir. Net Faaliyet Dışı Gelirlerin etkisinin K.ENF uygulayan aracı kurumlarda ENF uygulayan aracı kurumlara göre daha da azaldığı görülmektedir.

Net Faaliyet Dışı Gelirlerin etkisi ile K.ENF uygulayan aracı kurumların Faaliyet Karı 8 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir.

Bu kurumların, 2003/12 döneminde Net Parasal Pozisyon Karı 1,1 trilyon TL iken 2004/03 dönemindeki zararları 3,5 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 7 trilyon TL'dir.

2004/06 döneminin Dönem Karı ve Ödenecek Vergi kalemleri ilginç bir durum göstermektedir. Dönem Karı 0,8 trilyon TL iken Ödenecek Vergiler 3,8 trilyon TL'dir. Bu durum 4 kurumun ve-

rilerinin konsolidasyonundan kaynaklanmaktadır.

Örneğin bir kurumun Dönem Karı 10 trilyon TL, Ödenecek Vergiler hesabı 4 trilyon TL olsun. İkinci bir kurumun ise Dönem Zararı 10 trilyon TL, Ödenecek Vergiler kalemi sıfır olsun. İki kurumun verileri toplandığında konsolide sonuçlarda Dönem Kar/Zararı sıfır çıkarken, Ödenecek Vergiler hesabı 4 trilyon TL olarak görünecektir. K.ENF verilerinin konsolidasyonunda da benzer bir etki söz konusudur.

Bu etkilerin ardından, daha önceki dönemlerde kar eden K.ENF uygulayan aracı kurumlar 2004/06 döneminde 3 trilyon TL zarar etmişlerdir.

UFRS ESASINA GÖRE MALİ TABLOLAR

Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS) göre 2003/12 döneminde 6 kurumun, 2004/03 ve 2004/06 dönemleri için 7 kurumun verileri konsolide edilmiştir. Sektörde UFRS esasına göre standart mali tablo formatı olmadığı için özet tablolar konsolide edilmiştir.

Bilanço

UFRS uygulayan aracı kurumların 2003 sonu toplam aktif büyüklüğü 223 trilyon TL, 2004/03 döneminde 231 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 236 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bilançonun %84'ünü oluşturan Likit Varlıkların tutarı 198 trilyon TL'dir. Duran Varlıklar'ın payı %13 olup, büyüklüğü 32 trilyon TL'dir.

UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Özet Mali Tabloları

Bilanço (myr. TL)	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Likit Varlıklar	190,878	197,517	197,671
Duran Varlıklar	26,569	27,096	31,788
Diğer Varlıklar	5,257	6,731	6,152
Varlıklar Toplamı	222,705	231,344	235,611
Toplam Yükümlülükler	133,409	129,373	129,616
Özsermaye	89,296	101,971	105,996
Ödenmiş Sermaye	83,662	112,162	138,553
Yükümlülükler ve Özsermaye	222,705	231,344	235,611
Kurum Sayısı	6	7	7

Kaynak: TSPAKB

UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Bilanço Yapısı

	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Likit Varlıklar	85.71%	85.38%	83.90%
Duran Varlıklar	11.93%	11.71%	13.49%
Diğer Varlıklar	2.36%	2.91%	2.61%
Varlıklar Toplamı	100.00%	100.00%	100.00%
Toplam Yükümlülükler	59.90%	55.92%	55.01%
Özsermaye	40.10%	44.08%	44.99%
Ödenmiş Sermaye	37.57%	48.48%	58.81%
Yükümlülükler ve Özsermaye	100.00%	100.00%	100.00%

Kaynak: TSPAKB

Yükümlülüklerin payı %55, özsermayenin payı ise %45 oranındadır. Yükümlülükler kapsamında, borçlar, vergi yükümlülüğü, kıdem tazminatı yükümlülüğü ve diğer yükümlülükler yer almaktadır. Diğer kurumların aksine UFRS kapsamındaki aracı kurumlarda sermayenin payı yükümlülüklerden daha düşüktür.

UFRS uygulayan aracı kurumlar da Ödenmiş Sermayenin payı Özsermayeden daha yüksektir. Bunun nedeni ise, UFRS esasına göre mali tablo hazırlayan aracı kurumların geçmiş yıllara ait zarar açıklamaları ve bunun da özsermaye tutarını düşürmesidir.

Gelir Tablosu

UFRS uygulayan aracı kurumların 2003/12 döneminde Toplam Gelirleri 57 trilyon TL, 2004/03 döneminde 21 trilyon TL ve 2004/06 döneminde ise 32 tril-

yon TL'dir. Toplam Gelirlerin en önemli kalemi %81 pay ile Net Ücret ve Komisyonlardır. Müşterilerden alınan ücret ve komisyonlardan komisyon iadesi düşüldükten sonra elde edilen Net Ücret ve Komisyonlar 2004/06 döneminde 26 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu hesabın altında Ücret ve Komisyon gelirlerinin yanı sıra Portföy Yönetimi, Kurumsal Finansman ve Diğer Danışmanlık Gelirleri de yer almaktadır.

2003/12 döneminde toplam gelirlerin %45'ini oluşturan Net Faiz Gelirleri, faiz gelirleri ile giderlerinin farkı olup 2004/06 döneminde 7,3 trilyon TL olarak gerçekleşmiş ve payı da %23'e gerilemiştir.

UFRS uygulayan aracı kurumlar 2003/12 döneminde 4 trilyon TL ve 2004/03 döneminde ise 567

UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Özet Mali Tabloları			
Gelir Tablosu (myr. TL)	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Faiz Gelirleri	25,172	5,584	7,312
Net Ücret ve Komisyonlar	26,761	14,763	25,899
Men. Kıy. Alım-Satım Kar/Zararı	3,953	567	-2,151
Diğer Gelirler	654	257	944
Toplam Gelirler	56,539	21,172	32,004
Faaliyet Giderleri	-30,479	-9,181	-19,733
Diğer Giderler	-9,618	-5,377	-5,783
Toplam Giderler	-40,097	-14,557	-25,516
Vergi Öncesi Kar/Zarar	16,443	6,615	6,488
Vergi	-7,947	-3,240	-2,929
Net Dönem Kar/Zararı	8,496	3,375	3,559
Kurum Sayısı	6	7	7

Kaynak: TSPAKB

UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Gelir Kompozisyonu			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Faiz Gelirleri	44.52%	26.38%	22.85%
Net Ücret ve Komisyonlar	47.33%	69.73%	80.92%
Men. Kıy. Alım-Satım Kar/Zararı	6.99%	2.68%	-6.72%
Diğer Gelirler	1.16%	1.22%	2.95%
Toplam Gelirler	100.00%	100.00%	100.00%
Faaliyet Giderleri	-53.91%	-43.36%	-61.66%
Diğer Giderler	-17.01%	-25.39%	-18.07%
Toplam Giderler	-70.92%	-68.76%	-79.73%
Vergi Öncesi Kar/Zarar	29.08%	31.24%	20.27%
Vergi	-14.06%	-15.30%	-9.15%
Net Dönem Kar/Zararı	15.03%	15.94%	11.12%

Kaynak: TSPAKB

milyar TL Menkul Kıymet Alım-Satım Karı etmişlerdir. Ancak, diğer kurumlarda olduğu gibi bu kurumlarda da alım-satım karları zarara dönmüştür. İncelenen 7 kurumda 2004/06 döneminde 2 trilyon TL tutarında Menkul Kıymet Alım-Satım Zararı gerçekleşmiştir.

944 milyar TL tutarındaki Diğer Gelirler, Diğer Faaliyet Gelirleri ve Temettü Gelirleri gibi diğer gelir kalemlerini içermektedir.

Toplam Giderler 2004/06 döneminde 26 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bunun en önemli kısmı Faaliyet Giderleri olup, 2004/06 döneminde 20 trilyon TL'dir. Kambiyo Zararları ve Net

Parasal Pozisyon Zararı, Diğer Giderler içinde yer almaktadır.

Gelir ve Giderlerin farkı olan Vergi Öncesi Kar 2004/06 döneminde 6,5 trilyon TL olarak gerçekleşmiş olup ilk 3 aylık dönem sonu ile hemen hemen aynı seviyededir. UFRS uygulayan kurumların altı aylık Net Dönem Karı ise 3,6 trilyon TL'dir.

KONSOLİDE UFRS ESASINA GÖRE MALİ TABLolar

Konsolide Uluslararası Finansal Raporlama Standartlarına (UFRS) göre 2003/12, 2004/03 ve 2004/06 dönemleri için 4 kurumun verileri konsolide edilmiştir. Sektörde Konsolide UFRS

esasına göre standart mali tablo formatı olmadığı için özet tablolar konsolide edilmiştir.

Bilanço

K.UFRS uygulayan aracı kurumların 2003 sonu toplam aktif büyüklüğü 235 trilyon TL, 2004/03 dönemi 259 trilyon TL ve 2004 yılı ilk yarısında 220 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bilançonun %79'unu oluşturan Likit Varlıkların tutarı 173 trilyon TL'dir. Duran Varlıklar'ın payı %18 olup, büyüklüğü 40 trilyon TL'dir.

Yükümlülüklerin payı %25, özsermayenin payı ise %75 oranındadır. Yükümlülükler kapsamında, borçlar, vergi yükümlülüğü, kıdem tazminatı yükümlülüğü ve diğer yükümlülükler yer almaktadır.

K.UFRS uygulayan aracı kurumlarda dikkat çeken bir nokta ise Ödenmiş Sermaye tutarının Özsermayeden daha yüksek olmasıdır. Bunun nedeni ise, K.UFRS esasına göre mali tablo hazırlayan aracı kurumların geçmiş yıllara ait zarar açıklamaları ve bunun da özsermaye tutarını düşürmesidir.

Gelir Tablosu

K.UFRS uygulayan aracı kurumların 2003/12 döneminde Toplam Gelirleri 132 trilyon TL, 2004/03 döneminde 41 trilyon TL ve 2004/06 döneminde 74 trilyon TL'dir. Toplam Gelirlerin en önemli kalemi %71 pay ile Net Ücret ve Komisyonlardır. Müşterilerden alınan ücret ve komisyonlardan komisyon iadesi düşüldükten sonra elde edilen Net Ücret ve Komisyonlar

2004/06 döneminde 52 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. Bu hesabın altında Ücret ve Komisyon gelirlerinin yanı sıra Portföy Yönetimi, Kurumsal Finansman ve Diğer Danışmanlık Gelirleri de yer almaktadır.

İkinci önemli gelir kalemi olan Net Faiz Gelirleri, 2004/06 döneminde 17 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2003/12 döneminde toplam gelirlerin %27'sini oluşturan Net Faiz Gelirlerinin payı 2004/03 döneminde %24'e gerilemiş, 2004/06 döneminde de aynı seviyelerde kalmıştır.

2004/06 döneminde toplam gelirlerin %4,5'ini oluşturan Menkul Kıymet Alım-Satım Karları 3,3 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. K.UFRS uygulayan kurumlarda da ikinci çeyrekte alım-satım zararı edildiği görülmektedir. Bu gruptaki aracı kurumların Diğer Gelirleri ise 588 milyar TL olup toplam gelirler içinde %1 paya sahiptir.

44 trilyon TL tutarındaki Toplam Giderler 2004/06 döneminde gelirlerin %60'ını oluşturmaktadır. Giderlerin üçte ikisi Faaliyet Giderleri olup, 2004/06 döneminde 34 trilyon TL'dir. Kambiyo Zararları ve Net Parasal Pozisyon Zararı 10,5 trilyon TL tutarındaki Diğer Giderler içinde yer almaktadır.

Vergi Öncesi Kar 29 trilyon TL olup, K.UFRS uygulayan aracı kurumların Net Dönem Karı 17 trilyon TL olarak gerçekleşmiştir. 2003/12 döneminde K.UFRS uygulayan kurumların kar marjı %30 iken bu oran 2004/06 döneminde %24'e gerilemiştir.

Konsolide UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Özet Mali Tabloları			
Bilanço (myr. TL)	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Likit Varlıklar	187,597	210,261	172,941
Duran Varlıklar	33,983	34,156	39,931
Diğer Varlıklar	13,466	14,639	7,443
Varlıklar Toplamı	235,045	259,057	220,315
Toplam Yükümlülükler	68,037	104,403	53,266
Özsermaye	167,009	154,653	167,049
Ödenmiş Sermaye	181,698	188,471	191,360
Yüküm. ve Özsermaye	235,045	259,057	220,315
Kurum Sayısı	4	4	4

Kaynak: TSPAKB

Konsolide UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Bilanço Yapısı			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Likit Varlıklar	79.81%	81.16%	78.50%
Duran Varlıklar	14.46%	13.18%	18.12%
Diğer Varlıklar	5.73%	5.65%	3.38%
Varlıklar Toplamı	100.00%	100.00%	100.00%
Toplam Yükümlülükler	28.95%	40.30%	24.18%
Özsermaye	71.05%	59.70%	75.82%
Ödenmiş Sermaye	77.30%	72.75%	86.86%
Yüküm. ve Özsermaye	100.00%	100.00%	100.00%

Kaynak: TSPAKB

Konsolide UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Özet Mali Tabloları			
Gelir Tablosu (myr. TL)	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Faiz Gelirleri	35,244	9,490	17,402
Net Ücret ve Komisyonlar	85,536	27,180	52,251
Men. Kıy. Alım-Satım Kar/Zararı	10,100	3,387	3,263
Diğer Gelirler	1,111	557	588
Toplam Gelirler	131,990	40,614	73,504
Faaliyet Giderleri	-61,603	-16,733	-33,801
Diğer Giderler	-11,809	-8,550	-10,445
Toplam Giderler	-73,412	-25,283	-44,247
Vergi Öncesi Kar/Zarar	58,579	15,330	29,257
Vergi	-18,974	-7,751	-11,942
Net Dönem Kar/Zararı	39,605	7,579	17,315

Kaynak: TSPAKB

Konsolide UFRS'ne Göre Aracı Kurumların Gelir Kompozisyonu			
	31.12.2003	31.03.2004	30.06.2004
Net Faiz Gelirleri	26.70%	23.37%	23.68%
Net Ücret ve Komisyonlar	64.80%	66.92%	71.09%
Men. Kıy. Alım-Satım Kar/Zararı	7.65%	8.34%	4.44%
Diğer Gelirler	0.84%	1.37%	0.80%
Toplam Gelirler	100.00%	100.00%	100.00%
Faaliyet Giderleri	-46.67%	-41.20%	-45.99%
Diğer Giderler	-8.95%	-21.05%	-14.21%
Toplam Giderler	-55.62%	-62.25%	-60.20%
Vergi Öncesi Kar/Zarar	44.38%	37.75%	39.80%
Vergi	-14.38%	-19.09%	-16.25%
Net Dönem Kar/Zararı	30.01%	18.66%	23.56%

Kaynak: TSPAKB

Sermaye Piyasası Özet Verileri

Yurtiçi Tasarrufların Dağılımı				
Trilyon TL	2002	2003	10/2004	%Δ
Sabit Getirili Menkul Kıymetler	56,966	78,694	98,204	24.8%
Mevduat	131,018	147,351	177,904	20.7%
Hisse Senedi*	13,394	23,590	31,503	33.5%
TOPLAM	201,378	249,634	307,611	23.2%
Tahmini Altın Stoku	104,679	109,429	121,378	10.9%
Milyar \$				
Sabit Getirili Menkul Kıymetler	34.9	56.4	66.8	18.5%
Mevduat	80.2	105.6	121.0	14.6%
Hisse Senedi*	8.2	16.9	21.4	26.8%
TOPLAM	123.3	178.8	209.2	17.0%
Tahmini Altın Stoku	64.0	78.4	82.6	5.3%

*: Halka açık kısmın piyasa değeri.

Menkul Kıymet Stokları				
Trilyon TL	2002	2003	09/2004	%Δ
Hisse Senedi*	13,177	18,008	23,877	32.6%
Hazine Bonosu/Devlet Tahvili	149,870	194,387	217,571	11.9%
Diğer	1,069	1,617	1,602	-1.0%
Toplam	164,115	214,012	243,051	13.6%
Milyar \$				
Hisse Senedi*	8.0	12.9	15.9	23.4%
HB/DT	91.4	139.5	145.3	4.1%
Diğer	0.7	1.2	1.1	-7.8%
Toplam	100.1	153.6	162.3	5.7%

*: Toplam nominal değer.

Halka Açık Şirketlerin Piyasa Değeri				
	2002	2003	03/12/2004	%Δ
Milyar TL	56,370,247	96,072,774	120,972,095	25.9%
Milyon \$	34,402	69,003	84,992	23.2%
Halka Açık Kısmın Piyasa Değeri (Milyon \$)	8,195	17,459	22,980	31.6%
Ortalama Halka Açıklık Oranı	23.8%	25.3%	27.0%	6.9%

Halka Açık Şirket Sayısı				
	2002	2003	03/12/2004	%Δ
İMKB'de Kote Şirketler	288	285	297	4.2%
İMKB'de İşlem Gören Şirketler	287	285	296	3.9%

Birincil Halka Arzlar				
	2002	2003	03/12/2004	%Δ
Toplam Hacim (Milyon \$)	56.0	11.3	481.8	4181.7%
Şirket Sayısı	4	2	12	500.0%

Halka Açık Şirket Karlılığı				
	2001	2002	2003	%Δ
Kar Eden Şirket Sayısı	231	207	221	6.8%
Zarar Eden Şirket Sayısı	76	81	64	-21.0%
Kar Edenlerin Toplam Karı (Milyar TL)	4,670,899	5,507,834	6,499,432	18.0%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı (Milyar TL)	-2,688,115	-1,035,591	-468,071	-54.8%
Toplam Kar/Zarar (Milyar TL)	1,982,784	4,472,244	6,031,361	34.9%
Kar Edenlerin Toplam Karı (Milyon \$)	3,784	3,500	4,480	28.0%
Zarar Edenlerin Toplam Zararı (Milyon \$)	-2,178	-679	-314	-53.8%
Toplam Kar/Zarar (Milyon \$)	1,606	2,821	4,166	47.7%

Kurumsal Yatırımcı Portföy Büyüklüğü				
Milyon \$	2002	2003	38313	%Δ
A Tipi Yatırım Fonları	265	476	593	24.5%
B Tipi Yatırım Fonları	5,435	11,494	16,587	44.3%
Emeklilik Yatırım Fonları	-	19	145	A.D.
Yatırım Ortaklıkları	85	135	214	58.7%
Gayrimenkul Yat.Ort.	630	715	612	-14.5%
Risk Sermayesi Yat.Ort.	2	2	64	2449.7%
Toplam	6,417	12,842	18,214	41.8%
Kurumsal Yatırımcı/GSMH	3.6%	5.7%	7.6%	34.7%

Yatırımcı Sayısı				
	2002	2003	03/12/2004	%Δ
Açık Hesap Sayısı	2,054,282	2,077,742	2,244,544	8.0%
Bakiyeli Hesap Sayısı	1,204,914	1,106,752	1,110,284	0.3%
Bakiyeli Hesap/Toplam Nüfus	1.8%	1.6%	1.6%	0.0%

Yabancı Yatırımcı İşlemleri				
Milyon \$	2002	2003	10/2004	%Δ
Saklama Bakiyeleri	3,450	8,954	12,264	37.0%
İşlem Hacimleri	12,869	17,334	29,179	68.3%
Net Alışlar	-15	1,010	744	-26.4%

Sermaye Piyasası Özet Verileri

TSPAKB Üyeleri*				
	2002	2003	03/12/2004	%Δ
Aracı Kurumlar	121	118	113	-4.2%
Bankalar	48	44	42	-4.5%
Toplam	169	162	155	-4.3%

*: Dönem sonu itibarı ile.

Faaliyet Gösteren Aracı Kuruluş Sayısı				
	2002	2003	10/2004	%Δ
Hisse Senedi Piyasasında Aracı Kurum	119	117	112	-4.3%
Tahvil/Bono Piyasasında Aracı Kurum	119	117	112	-4.3%
Banka	48	44	43	-2.3%
Tahvil/Bono Piyasası Toplam	167	161	155	-3.7%

Aracı Kuruluşların İşlem Hacimleri Milyar \$				
	2002	2003	10/2004	%Δ
Hisse Senedi Piyasasında Aracı Kurum	141	197	231	17.3%
Tahvil/Bono Piyasasında Aracı Kurum	310	432	488	13.1%
Banka	933	1,317	1,775	34.8%
Tahvil/Bono Piyasası Toplam	1,243	1,748	2,263	29.4%
Toplam İşlem Hacmi	1,384	1,945	2,494	28.2%

Aracı Kurumlarla İlgili Veriler Milyon \$				
	2001	2002	2003	%Δ
Aktif Toplamı	653.5	607.8	929.7	53.0%
Özsermaye Toplamı	394.8	435.9	642.8	47.5%
Net Komisyon Gelirleri	276.1	201.1	234.6	16.7%
Esas Faaliyet Karı	75.3	0.2	42.8	19723.1%
Net Kar	176.9	70.2	92.1	31.3%
Personel Sayısı	7,156	6,636	6,035	-9.1%
Şubeler	219	243	227	-6.6%
İrtibat Bürosu	88	96	78	-18.8%
Acente Şubeleri	3,948	3,656	3,993	9.2%

İMKB-100 Endeksi ve İşlem Hacmi				
	2002	2003	03/12/2004	%Δ
İMKB-100	10,370	18,625	23,008	23.5%
İMKB-100 - En Yüksek	15,072	18,708	23,706	26.7%
İMKB-100 - En Düşük	8,514	8,792	15,804	79.7%
Günlük Ort. İşlem Hacmi (Milyon \$)	281	407	583	43.2%

Yurtdışı Borsa Endeksleri				
	2002	2003	03/12/2004	%Δ
Hong Kong Hang Seng	9,314	12,576	14,212	13.0%
Nasdaq 100	984	1,468	1,630	11.0%
S&P 500	875	1,110	1,196	7.7%
Fransa CAC 40	3,054	3,541	3,797	7.2%
Almanya DAX	2,893	3,965	4,223	6.5%
İngiltere FTSE 100	3,940	4,477	4,753	6.2%
Japonya Nikkei 225	8,579	10,677	11,075	3.7%
NYSE Bileşik	5,210	6,464	6,603	2.2%
Dow Jones Bileşik	2,372	3,004	2,958	-1.5%

Haftalık olarak güncellenen Sermaye Piyasası Özet Verileri Tablosuna www.tspakb.org.tr adresindeki internet sitemizden ulaşabilirsiniz.

TSPAKB TÜRKİYE SERMAYE PİYASASI ARACI KURULUŞLARI BİRLİĞİ

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği

Büyükdere Caddesi No:173
1. Levent Plaza A Blok Kat:4
1. Levent 34394 İstanbul
Tel.: 212-280 85 67
Faks: 212-280 85 89
İnternet: www.tspakb.org.tr
E-posta: tspakb@tspakb.org.tr

TSPAKB adına İmtiyaz Sahibi:

Müslüm Demirbilek

Genel Yayın Yönetmeni:

İlkay Arıkan

sermaye piyasasında gündem,
TSPAKB'nin aylık iletişim organı olup,
para ile satılmaz.

Basım Yeri: Printcenter

Tel.: 212-282 41 90

Faks: 212-280 96 04

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği (TSPAKB), aracı kuruluşların üye olduğu, kamu tüzel kişiliğini haiz özdüzenleyici bir meslek kuruluşudur.

Birliğin 113 aracı kurum ve 42 banka olmak üzere toplam 155 üyesi vardır.

Misyonumuz;

Çalışanları en üst derecede mesleki bilgi ile donatılmış, etik değerlere bağlı, rekabeti yatırımcılara daha kaliteli ürün ve hizmet sunumu şeklinde algılayan ve saygınlığına önem veren bir meslek mensupları kitlesi oluşturmak; sermaye piyasasını geliştirmek ve bu yolla ülkenin kalkınmasına katkıda bulunmaktır.

Bu bülten Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği ("TSPAKB") tarafından bilgilendirme amacıyla hazırlanmıştır. Bu bültende yer alan her türlü bilgi, değerlendirme, yorum ve istatistiki değerler hazırlandığı tarih itibarıyla güvenilirliğine inanılan kaynaklardan elde edilerek derlenmiştir. Bilgilerin hata ve eksikliğinden ve ticari amaçla kullanılmasından doğabilecek zararlardan TSPAKB hiçbir şekilde sorumluluk kabul etmemektedir. Bu bültende yer alan bilgiler kaynak gösterilmek şartıyla izinsiz yayınlanabilir.